

AFRİKA, KADİM TARİHİNİN İZİNDE YÜKSELECEK!

AFRİKANIN SESİ

MART 2018
YIL:1 SAYI:4

Algıdan Gerçeğe Geçmişten Geleceğe

Verimli toprakları, zengin yer altı kaynakları, genç nüfus potansiyeli ile yaklaşık 1,5 Milyar nüfusa sahip Afrika Kıtası, kolonyalizmin bıraktığı ağır enkazı kaldıracak ve makûs talihi ni değiştirecek, birikmiş ve kronikleşmiş sorunları ile yüzleşecek cesareti hissettiriyor.

Kadim bir tarihe tanıklık etmiş, kurucu unsurlarından olan İslam'ın ışığında köklü medeniyetlere ev sahipliği yapmış, kendine özgü sanatı, mimarisi, müzik ve edebiyatıyla güçlü bir kimliğe sahip olan Afrika, sırtını yasladığı kadim medeniyet mirasının izinde, kendisine kefen diye biçilen imaj perdelerini yırtarak yeniden tarih sahnesine çıkıyor.

'Afrika'da her yıl yaklaşık 148 milyar dolar yolsuzluk yapılıyor'

Birleşmiş Milletler Afrika Ekonomi Komisyonu Genel Sekreteri Vera Songwe, Afrika kıtasında her yıl yaklaşık 148 milyar dolar yolsuzluk yapıldığını söyledi./3'de

Ruanda Dışişleri Bakanı Nduhungerehe: İSRAİL İLE HİÇBİR ANLAŞMA YAPMADIK

Ruanda Dışişleri Bakanı Nduhungerehe, Ruanda ile İsrail arasında gizli anlaşma yapıldığı iddialarına ilişkin, "İsrail ile hiçbir anlaşma yapmadık. Ruanda, kendi rızası dışında sınır dışı edilen herhangi bir göçmeni asla kabul etmeyecek." dedi./3'de

sayfa 11'de

Kenya'da Tartışmalı Seçimler, Ekonomiye Büyük Darbe Vurdu

Türkiye ve Cezayir Arasında Büyük Projeler İmzalandı

Türkiye Cumhuriyeti Devleti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Senegal, Moritanya, Mali ve Cezayir'i kapsayan bir Afrika gezisi düzenledi./4'de

Zimbabve'de ne oluyor?

Son aylarda Medya'nın gündeminde bomba gibi düşen, yerel ve uluslararası Medyaların köşelerinde yer alan Zimbabve'deki Askeri darbe idi. Darbe girişiminin detayına girmeden evvel Zimbabve ülkesini tanımamıza fayda var./6'da

GÜNEY AFRİKA DEVLET BAŞKANI GÖREVİNDEN İSTİFA ETTİ

Afrikalı Ulusal Kongrenin (ANC) liderleri olan Cumhurbaşkanı Jacob Zuma görevinden istifa etti./10'da

NİJERYA'DA BALIK TUTMA FESTİVALİ (ARGUNGU)

Muhammed Munir Kabir 3

AFRİKA'NIN ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİNDE BİR DAVA ADAMI: PATRİCELUMUMBA

Traore Taoufic Kassa 4

DEMOKRATİK KONGO CUMHURİYETİ'NDE "İSLAM'IN KISA TARİHİ"

Abdülkerim Kasongo 8

AFRİKA'DA ERKEN DÖNEM İSLAM ŞEHİRLERİ'NİN İLK ÖRNEĞİ; UNUTULMUŞ ŞEHİR ZEİLA

Muhammed İsse 9

AFRİKALI ÇOCUKLARIN CEP TELEFONLARIMIZDAKI KANI

Abdülkerim Kasongo 2

GELECEK, AFRİKA KİTASİ'NİN OLACAK...

Abdülkerim Awol 2

16. ASIR AFRİKA'SININ BÜYÜK FAKİH VE MUTASAVVIF İSMİ: AHMAD-U BABA

Mahamadou Zakou Billou 5

AVRUPALI SÖMÜRGEÇİLERİN AFRİKA'DA BIRAKTIĞI OLUMSUZ ETKİLER

Abdisalan Elmi 8

ETİYOPYA BAŞBAKANI HALİMERİAM DESALGN İSTİFASININ ARKASINDA NELER VAR?

Abdullah Muhammed Shoble 11

TOGO'DA NELER OLUYOR?

Traore Taoufic Kassa 11

Afrikanlı Çocukların Cep TELEFONLARIMIZDAKİ KANI

Cep telefonlarımızın bataryalarının arka yüzü; KOBALTI!

Kobaltın nasıl elde edildiğini aşağı yukarı hepimiz biliyoruz ama bunu elde etmek için çocukların kullanıldığını biliyor muydunuz? Özellikle bu madenin en çok bulunduğu yerin 'Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde olduğunu söylememiz gerekiyor. Günümüzde dünyanın dört bir yanında her saniye yaklaşık altmış adet cep telefonu satılıyor. Akıllı telefonların hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline geldiğini rahatlıkla dile getirebiliriz ancak Apple, Samsung ve Sony gibi büyük elektronik markaların titizlikle korunan üretim sırları vardır.

Birkaç ay önce akıllı telefonların ve elektrikli arabaların üretiminin arkasındaki çocuk işçiliğini bir raporda kinayan "Uluslararası Af Örgütü'ne" göre bu firmalar "ürünlerinin imalatında küçük çocukların çıkardığı kobaltı içermediğini doğrulamak için

temel kontroller yapmamaktadırlar"

Ölümler Burun Buruna

Afrika'daki fakir ülkelerden biri olan Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nde çıplak elle ve her an yıkılabilir maden ocakların altında kobalt çıkartan çok sayıda kız ve erkek çocuklar çalışmaktadır. Dünyanın kobalt rezervlerinin %50'sinin bulun-

duğu Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde, madenlerde çalışan bu çocukları dinlenmeye ihtiyaç duyduklarında, başlarını sokacak uygun bir yer olmamasıyla birlikte sadece karın tokluğuna çalıştıkları da söylenebilir. Geçen her günün her saniyesinde hayatlarını riske atmaktalar. Madenler her an yıkılabilir ve yıkıldığından bu madenler altında kalanların da mezarı oluyor. Madenlere ulaşmak için harcanan çaba ne yazık ki çocukların can güvenliği için harcanmamaktadır.

Söylemek istediğim; o madenlerdeki çalışma koşulları, akıllı telefonların reklamlarında gösterilen o renkli ve müreffeh hayattan çok farklı ve uzak olduğudur.

ABDULKERİM KASONGO
DEMOKRATİK KONGO CUMHURİYETİ
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ

Abdülkerim Kasongo / Kongo
Uludağ Üniversitesi
İlahiyat Enstitüsü

ELİNDEKİLERİNİN KIYMETİNİ
BİLMEKTEN GEÇER...

Gelecek, Afrika Kıtası'nın Olacak...

Afrika denince, insanların akıllarına çoğu zaman savaş, kıtlık, yoksulluk, sefalet ve güvenlik tehdidi gibi geliyor. Bunlar doğru imajlar değil. Antik Yunanlılar eğitim, ekonomi, beslenme, tarım gibi alanlarda gelişmelerini Afrika kaynaklı olarak elde etmişlerdir. 15. yüzyıldan beri, Portekiz'in Afrika'ya ilk gelişi olan köle ticareti 19. yüzyıla kadar devam ediyordu. Köle ticaretinin karlılığının kaldırılması, bastırılması ve çöküşü nedeniyle Avrupa, Afrika'yı endüstriyel ürünler için hammadde kaynağı ve pazar yeri olarak görüyordu. Afrika'ya uygulanan Avrupa emperyalist baskısı, ekonomik, politik ve sosyal olmak üzere üç ana faktör tarafından dinamize edildi. Bu faktörler, Afrika'nın savaşta girmesi, Afrika'nın bölünmesi ve nihai fethi için teşvik edildi.

Araplar ve daha sonra Avrupalılar şiddet ve güç kullanarak, Afrika'yı köle, ham madde ve arazi olarak yağmaladılar. Günümüzde bu eğilimler, Amerikalılar, Avrupalılar, bazı Arap devletleri ve şimdi Çin ve Japonlar tarafından oluşturduğu etkiler ve diğer sözde küresel kuruluşlar ve süreçler de dâhil olmak üzere daha barışçıl, yasal ve meşru görünüm şemsiyesi altında devam etmektedir.

Tüm bunlara rağmen, günümüzde Afrika "Geleceğin Kıtası" olarak görülmektedir. Bugün dünyadaki en hızlı büyüyen 10 ekonominin yedisini Afrika'dadır ve kıta umut verici bir yatırım hedefi olarak giderek daha çok küresel öneme sahip olmaktadır. İşsizlik oranlarının %30 gibi yüksek bir paya sahip olduğu birçok Afrika ülkesinde, girişimcilik ve istihdam için güçlü bir potansiyel vardır. Bir kıtanın veya milletlerin diğerlerinden daha güçlü olması için zengin doğal kaynaklara, işgücüne, sermayeye ve girişimcilğe sahip olması gerekmektedir. Bu bakımdan ve diğer faktörler dâhil olmak üzere Afrika'yı ticaret ve hammadde kaynaklarına sahip olduğunu söyleyebiliriz.

Doğal Kaynaklar

Afrika, doğrudan yabancı yatırım için dünyanın en hızlı büyüyen bölgesidir. Dünya'nın mineral kaynaklarının yaklaşık %30'una sahiptir. Afrika'nın bilinen maden zenginliği onu dünyanın en zengin kıtası arasında yerleştirir. Dünya maden kaynaklarının çok büyük bir kısmı kömür, petrol, doğal gaz, uranyum, radyum, düşük maliyetli toryum, demir cevheri, krom, kobalt, bakır, kurşun, çinko, kalay, boksit, titanyum, antimon, altın, platin, tantal, germanyum, lityum, fosfatlar ve elmaslar olmak üzere, Afrika topraklarında bulunmaktadır.

Kuzey Afrika'da kanıtlanmış petrol rezervleri Libya, Cezayir, Mısır ve Tunus'ta görülmektedir. Diğer büyük petrol rezervleri batı kıyı havzasında başta Nijerya olmak üzere Kamerun, Gabon, Ekvator Ginesi ve Kongo Cumhuriyeti ile Angola ve Güney Sudan'da bulunmaktadır. Doğal gaz rezervleri Kuzey Afrika, sahil ve orta Afrika havzalarında yoğunlaşmıştır. Kuzey Afrika'daki metalik yataklar, Atlas Dağları'nda ve Batı Sahra'da yoğunlaşmaktadır. Fas ve Tunus'taki yoğun cevher yatakları bulunmaktadır. Kobaltın dünya rezervlerinin yarısı Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde bulunabilir. Güney Afrika, dünyanın neredeyse yarısı kadar altın rezervlerine sahiptir. Koltan, altın ve bakır, diğer madenlere nazaran, kıtada bol miktarda bulunur.

Afrika, dünyanın en çok ekilebilir arazileri ve su gücü ile de buluşuyor. Afrika, yaklaşık 600 milyon hektar ekilebilir araziye sahiptir ve bu dünya toplamının %60'ı kadardır. Örneğin; Afrika 2000 ile 2011 yılları arasında Fransa, Almanya ve Birleşik Krallık'tan daha büyük bir alan olan 124 milyon hektarlık arazi üzerinde yaklaşık 948 hektar arazi anlaşması gerçekleştirdi. Bu işlemlerin birçoğunda susuz tarımsal arazileri sulamak için kullanılacak olan Nil ve Nijer nehirleri boyundaki ülkeler bulunmaktadır. Tipik olarak,

yabancı yatırımcılar, düşük kira ve kapsamlı vergi istisnaları ile imtiyaz hakkına sahiptirler.

Nüfus

Afrika'nın 1.2 milyardan fazla insanı, %70'i 25 yaşın altındadır. Bu Afrika'yı dünyanın en genç kıtası yapar. Eğer iyimser bakarsanız, bu durum Afrika'nın gelişmekte olan ülkeler için büyük işgücü rezervini sunması ile büyük bir gelişme fırsatı oluşturmaktadır.

Mevcut 1 milyar artı nüfusun önümüzdeki 35 yıl içinde iki katına çıkması bekleniyor. 2014'te dünyadaki altı kişiden biri Afrika'ydı. 2030'a gelindiğinde, beşte biri olacak. Afrika'nın işgücü diğer herhangi bir kıtadan daha hızlı bir şekilde büyüyor. Dahası, 2050 yılına kadar Afrika ülkeleri dünyanın en genç nüfusuna sahip olacaktır.

Stratejik konum

Afrika, küresel haritada önemli bir bölgedir. Afrika aynı zamanda dünyanın en merkezi yerleşim yeridir. Atlantik ve Hint Okyanusu üzerinde karasularına sahip olan Afrika ülkelerine. Brezilya (Güney Amerika), Çin ve Hindistan (Asya)'nın gelişmekte olan ülkeler de dâhil olmak üzere, dünya ekonomisinin merkezlerinden gelen kargo gemileri ile kolayca ulaşılabilir. Botswana, Burkina Faso, Burundi, Orta Afrika Cumhuriyeti, Çad, Etiyopya, Lesotho, Malavi, Mali, Nijer, Ruanda, Svaziland, Uganda, Zambiya ve Zimbabve kendi limanlarına sahiptirler.

Kentleşme

2030'a gelindiğinde, Afrika nüfusunun % 50'den fazlası kentlerde yaşayacak ve % 60'tan fazlası 2050 yılına kadar kentlerde yaşayacak. Kentleşme, sosyal ve ekonomik kalkınma ve sürdürülebilir yaşam için önemli fırsatlar yaratıyor; ancak aynı zamanda altyapı, kaynaklar ve özellikle enerji üzerinde baskı oluşturuyor.

Ne yapılabilir?

Abdülkerim Awol / Etiyopya
Uludağ Üniversitesi
Tarım Ekonomisi

Yoksulluğun azaltılmasının en iyi yolu, kalkınma ve ekonomik büyümeyi, halkın yararına değiştirmek için isteyen, üreten devlet yapılarının ortaya çıkmasıdır. Ekilebilir arazi, mineraller ve fosil yakıtların son büyük kaynağı olan Afrika, kaynaklarını sürdürülebilir bir şekilde yönetmek ve korumak için en az donanımlı olan kıta da olabilir. Doğanın değeri göz önüne alındığında, Afrika'nın büyümesi halkı için uzun vadeli refah anlamına gelebilir; yoksa, sürdürülemez tüketim, kaynak ayıklama ve çevresel bozulma getirebilir. Botswana, Afrika ülkeleri örnek olan ülkedir. Botswana doğal kaynakların değerinin ortaya çıkarılması, ekonomik karar alma ve demokrasinin gelişmesine katkı sağlamak için bir model sunuyor. Son olarak, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Sudan ziyareti sırasında Hartum Üniversitesi'nde yaptığı konuşma ile son getirmek istiyorum, "Allah'ın izniyle gelecek, Afrika Kıtası'nın olacaktır".

AbdülkerimAwol / Etiyopya
Uludağ Üniversitesi / Tarım Ekonomisi

DÜNYACA ÜNLÜ NİJERYA'LI FUTBOLCU 35 MİLYON DOLARLIK KALP HASTANESİ İNŞA EDİYOR

Dünyaca ünlü futbolcu olan Nwankwo Kanu Nijerya'da 40 yatak kapasiteli 35 milyon dolarlık bir Kalp Hastanesi inşa etmektedir. Ülkenin sağlık sektörüne önemli bir katkı verecek olan proje ülke halkı tarafından övgüyle karşılanmaktadır.

Kanu Kalp Vakfı (KHF) ünlü futbolcu Nwankwo Kanu tarafından 2000 yılında kurulmuştur. Vakıf kurulduğu günden bu yana, Nijerya vatandaşları olmak üzere, Afrika'nın farklı ülkelerinden 538 çocuğun kalp ameliyatlarına katkı sağladı. KHF Koordinatörü olan Onyebuchi Abia'ya göre bu vakıf her bir hasta ameliyatı için kişi başı ortalama olarak 10 Bin Dolar harcamaktadır. Bu çalışmalarını nezdinde, KHF, Nijerya'nın Başkenti olan Abuja'da ultra-modern bir kalp hastalıkları tedavi merkezi inşa

etmekte olan vakıf, ülkede ilk olacak bu projeyi tamamladığında yılda en az 250 kalp ameliyatı gerçekleştirmeyi hedefliyor. Vizyonu, kalp ile ilgili sağlık sorunları yaşayan çocuklar ve yetişkinler için bir umut ışığı olmak olan vakfın hedefi, kalp hastası olan her Afrikalı çocuğu tedavi etmek.

Haberini Hazırlayan: Adamu İnisua / Nijerya
Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
KAYNAK: ThePremium Times Of Nigeria

İYİLİK VAKTİ EKİDİR

YAYIN TÜRÜ : Yıllık Süreli

İmtiyaz Sahibi
CAHİT GÜL

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
ÖNDER DURAN

Grafik - Dizgi
RECEP DENİZ

www.bursaihh.org.tr | basin@bursaihh.org.tr

İdari Merkez

Kayhan Mh. Kirişçikiz Çıkmazi No:12 Bursa
0.224 225 06 11 - 07 11

'Afrika'da her yıl yaklaşık 148 milyar dolar yolsuzluk yapılıyor'

Birleşmiş Milletler Afrika Ekonomi Komisyonu Genel Sekreteri Vera Songwe, Afrika kıtasında her yıl yaklaşık 148 milyar dolar yolsuzluk yapıldığını söyledi.

Birleşmiş Milletler Afrika Ekonomi Komisyonu Genel Sekreteri Vera Songwe, Etiyopya'nın başkenti Addis Ababa'da devam eden 30. Afrika Birliği Zirvesi'ndeki Afrika Birliği Yürütme Kurulu toplantısında konuşma yaptı. Yolsuzluğun ekonomik büyümeyi, yatırımları, devlet kapasitesini ve halkın devlet kurumuna olan güvenini azalttığına vurgu yapan Songwe, yol-

suzluğun ülkelerin gayrisafi yurtçi hasılasında (GSYH) ciddi düşüişlere yol açtığını kaydetti.

Songwe, "Afrika Birliğinin tahminlerine göre, kıtada her yıl 148 milyar dolar yolsuzluk faaliyetlerine akitılıyor ve bu kıtanın ortalama GSYH'nin yüzde 25'ine denk geliyor." dedi.

Yolsuzluğun aynı zamanda iş yapma maliyetlerinde yol açtığı artış sebebiyle de yatırımları riske soktuğuna dikkati çeken Songwe, yolsuzluğun yasa dışı para akışına neden olduğunu söyledi. Songwe, yolsuzluğa karşı savaş kazanmak için Afrika'nın yeniden yapılandırılması gerektiğini kaydetti.

Toplantıda konuşan Afrika Birliği Ko-

Ruanda Dışişleri Bakanı Nduhungerehe: İsrail ile hiçbir anlaşma yapmadık

Ruanda Dışişleri Bakanı Nduhungerehe, Ruanda ile İsrail arasında gizli anlaşma yapıldığı iddialarına ilişkin, "İsrail ile hiçbir anlaşma yapmadık. Ruanda, kendi rızası dışında sınır dışı edilen herhangi bir göçmeni asla kabul etmeyecek." dedi.

Ruanda Dışişleri, İş Birliği ve Doğu Afrika Topluluğundan Sorumlu Devlet Bakanı Olivier Nduhungerehe, ülkesinin, İsrail ile Afrikalı sığınmacıların Ruanda'ya kabul edilmesini öngören gizli bir anlaşma yaptığı iddialarını yalanlayarak "İsrail ile hiçbir anlaşma yapmadık. Ruanda, kendi rızası dışında sınır dışı edilen herhangi bir göçmeni asla kabul etmeyecek." dedi.

Türkiye ve Afrika Birliğinin İstanbul'da ortaklaşa düzenlediği "Türkiye-Afrika 2. Bakanlar Gözden Geçirme Konferansı" kapsamında İstanbul'a gelen Nduhungerehe, AA muhabirinin sorularını yanıtladı.

Nduhungerehe, "Ortak uygulama planını gözden geçirmek için İstanbul'a geldik. Gelecek yıl, 2019'da bir zirve (Türkiye-Afrika Zirvesi) yapacağız. Umarız sahip olduğumuz ortaklığı güçlendirmek için bazı zorlukları gözden geçirerek ele alacağız." diye konuştu.

Konferans kapsamında Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ile ikili görüş-

me gerçekleştirdiğini belirten Nduhungerehe, görüşmede ikili ilişkilerin yanı sıra Afrika Birliği-Türkiye ortaklığına yönelik çok yönlü iş birliğinin ele alındığını anlattı.

Nduhungerehe, Türkiye ve Ruanda'nın iyi ilişkilere sahip olduğunun altını çizerek iki ülkenin ticaret ve eğitim başta olmak üzere birçok konuda iş birliği yaptığını ifade etti. İki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesinde ticaretin öneme dikkati çekerek Türk iş adamlarına ülkesinde yatırım yapması çağrısında bulunan Nduhungerehe, Ruanda'ya ön vize başvurusu yapılmadan gidilebileceğini ve istisnasız bütün dünya vatandaşların ülkeye vardıklarında vize alabileceğini söyledi.

"Ruanda kendi rızası dışında sınır dışı edilenleri kabul etmeyecek"

Nduhungerehe, İsrail ile Afrikalı sığınmacıların Ruanda'ya kabul edilmesini öngören gizli bir anlaşma yapıldığı iddialarına ilişkin haberlerin gerçeği yansıtmadığını belirterek ülkesinin, Libya'da zor durumdaki Afrikalı göç-

menlere kapılarını açma konusundaki isteğini dile getirdiğini hatırlattı. Ruandalı Bakan, "Bu insanlar Libya'da köleydi ve biz bunu tolere edemeyiz. Bu yüzden, biz Ruanda'ya gelmeye istekli bu kişilere, onları alacağımızı söyledik." dedi.

Göçmenler konusunda İsrail ile Ruanda arasında gizli anlaşma yapıldığı iddialarına ilişkin Nduhungerehe, iki

ülke arasında herhangi bir anlaşmanın yapılmadığının altını çizdi.

Olivier Nduhungerehe, "İsrail ile hiçbir anlaşma yapmadık. Ruanda, kendi rızası dışında sınır dışı edilen herhangi bir göçmeni asla kabul etmeyecek. Biz, Ruanda'ya sadece kendi rızasıyla gelmek isteyenleri alacağız, kendi rızaları dışında sınır dışı edilenleri değil." diye konuştu.

"Her ülkenin göçmenlik konusunda kendine özgü politikası var. Ruanda olarak biz şuna inanıyoruz ki herhangi bir göçmenle ilgili uluslararası insan hakları ve insani hukuk göz önünde bulundurulmalı." diyen Nduhungerehe, açlık, çatışma ve siyasi istikrarsızlık gibi çeşitli nedenlerle ülkesini terk eden göçmenlere ilişkin uluslararası hukuk kurallarının var olduğunu ve herkesin bu kurallara saygı duyması gerektiğini vurguladı. İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, geçen kasım ayında Afrikalı sığınmacılar meselesini sona erdirmek amacıyla İsrail'de bulunan 40 bin Afrikalıyı sınır dışı etme şeklinde yeni bir plan başlattıklarını duyurmuştu. Haaretz gazetesi, İsrail'in her sığınmacı için Ruanda'ya 5 bin dolar, ülkeden ayrılan her kişiye ise 3 bin 500 dolar ödeyeceğini yazmıştı.

Karara tepki gösteren uluslararası insan hakları kuruluşları, İsrail'in ülkesine sığınan Afrikalıları göçe zorlama kararının "uluslararası sözleşmelerin ihlali" anlamı taşıdığını belirtmişti. Kaynak: AA

NİJERYA'DA BALIK TUTMA FESTİVALİ (ARGUNGU)

Nijerya'nın en önemli etkinliklerinden olan Argungu Festivali her yıl Nijerya'nın kuzey doğusundaki Kebbi'de düzenleniyor. Bu festival Sokoto Hilafeti ile Kebbi Krallığı arasındaki asırlar düşmanlığının sonunun işareti olarak 1934 yılından beri yapılan bir festivaldir. 2005 yılında yakalanan balık 75 kg ağırlığındaydı ve terazinin üzerine çıkartmak için 4 kişiye ihtiyaç duyulmuştu. Binlerce erkek ve kadın yarışa başlamak için atılan silah sesleriyle nehre atlayıp en büyük balığı yakalamak için büyük bir yarışa girerler. Bir saat süre içinde en büyük balığı yakalayan kişi 7500 Dolar'a yakın ödülün sahibi olur bir de isterse bir kız ile evlendirilir. Yarışmacıların sadece geleneksel balıkçılık araçlarını kullanmalarına izin veriliyor modern aletleri kullanmaları yasaktır.

Argungu şehri Kebbi ile Sokoto denizinin arasındadır. Bu iki krallığın çatışmasının nedeni Sokoto Halifeliği'nin Kebbi şehrinde olan Argungu'yu sahiplenmek istemesidir. 1808 yılında Sokoto Fulani askerleri Kebbi Şehri'ni istila etti. Bun-

dan dolayı birkaç emirlik Argungu şehrinde taşınmak zorunda kaldı. 1831 yılında yine Argungu şehri Gwandu krallığı tarafından işgal edildi ama buna rağmen başarılı olamamıştı. Argungu ve civarlarında üç tane nehir bulunur. Örneğin Matanfada, Mala ve Gamji. Diğer yanda Nijerya kent ve emirliği ülkenin kuzeybatısındaki Sokoto eyaletine bağlıdır. Sokoto ile Kebbi ırmağı üzerinde Sokoto kenti olmak üzere Bimin Kebbi, Gwandu, Augi ve Kangiwa'dan gelen yolların kavşağında yer alır. Hausaların bir alt grubu olan Kebbavaların yaşadığı Argungu, önceleri Birnin Lelabadan Badau olarak bilinirdi. Yaklaşık 1700'den 1800'e değin Hausa soyundan gelen Kebbi krallarınca yönetildi. Bana Bakwai diye anılan meşruiyeti tartışmalı yedi Hausa devletinden biri olan Kebbi'nin merkezi, güneybatısında bulunan Birnin Kebbi'deydi. Sarkin Kebbi (Kebbi Kralı) Muhammadu Hodi, 1813'te Fulani'nin yönetimini kabule zorladıysa da, Kebbavaların çoğu Fulanilerin Osman bin Fodio önderliğinde açtığı "Cihat" direnişine katıldı. 1827'de, Fulaniler'e boyun

eğmeyi reddeden Kebbi Kralı Samaila, yeni başkentini kurarak, burayı Gungu (tek bir yerde toplanalım demektir) diye adlandırdı. Samaila'nın, Sokoto ile Gandu adlı iki Fulani emirliğinin oluşturduğu ortak kuvvete 1831'de yenilmesinden sonra o dönemdeki adıyla Argungu Krallığı, 1849'a değin Fulani emirlerinin yönetimi altına girdi. 1849'da Samaila'nın oğlu Yakubu Nbame kendisini Kebbi kralı ilan ederek Fulani kuvvetlerini yenilgiye uğrattı.

Sokoto Müslümanlarının kralı, 1866'da zamanın Kebbi Kralı Abdullah Toga'nın imzalamış olduğu Lafiyar Toga anlaşmasına bağlı kalarak Argungu'yu bağımsız bir krallık olarak tanıdıysa da, Kebbavalarla Fulaniler arasında çatışma, 1902'de İngilizlerin bölgeye gelmesine değin sürdü. İngilizler İsmaila'yı (Sama) Argungu Emiri olarak tanıdılar. Ama krallığın önemli bölümünü oluşturan batı kısmını 1907'de Fransızlara bıraktılar. 1906'da Argungu Emirliği eyaletin aynı alt bölgesine geldi. Argungu'nun yüzölçümü 8.692km²'dir. Müslüman

halkın çoğunluğu Kebbavalar'dan oluşur; ama bölgede bazı Fulani, Ariva ve Tienga gibi topluluklar da yaşar. Emir Sarkin Kebbi geleneksel olarak yöneticileri olan Lekawa ailesinden seçilir. Çevredeki tütün ve yer fıstığı, Argungu'da toplanıp oradan bölge dışına sevk edilir. Ayrıca Argungu büyükbaş hayvan, keçi, koyun, balık, pirinç, akdarn, süpürgeotu ve pamuk gibi ürünlerin bulunduğu önemli bir yerel pazardır. Argungu genellikle Şubat aylarında düzenlenen balık festivali ve 16. YY yapıtlarından önemli birinin yer aldığı Kanta Müzesi ile tanınır. 56 km kuzeydoğusunda, 16-17 Yüzyıllar arası Kebbi'nin başkenti olan surlarla çevrili 'Surame' kentinin kalıntıları bulunur. Devlet okulu ve Kanta Koleji ve bunların yanı sıra Argungu'da bir sağlık evi ve bir tip merkezi vardır. Argungu'da balık tutma festivali en son

Muhammad Munir Kabir
Nijerya
Uludağ Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

2009 yapıldı bu nedenle çok masraf yapıldı. Samaila Mera Argungu Emiri, gazetecilerle yaptığı bir röportajda, Mart Ayı 2018'de Argungu balık tutma festivali Polo'da düzenlenmeyi düşünüyoruz; diye müjde verdi.

Afrika'nın Özgürlük Mücadelesinde Bir Dava Adamı: Patrice Lumumba

"Ben biliyorum ve kendim içimde hissediyorum ki öyle er veya geç öyle bir gün gelecek ki o gün, milletim iç ve dış bütün düşmanlarına karşı tek bir ses ile kalkacak, duracak ve saf bir güneş altında onurunu tekrar kazanacaktır"

PatriceEmeryLumumba

Afrika'nın özgürlük mücadelesindeki dava adamlarından biri olan PatriceEmeryLumumba, 2 Temmuz 1925 yılında, bugünkü Demokratik Kongo'nun Onalua şehrinde dünyaya geldi. 17 Ocak 1961 yılında ona karşı suikast sonucu ahirete göçerken evli ve altı (6) çocuk babasıydı. PatriceEmeryLumumba ve Joseph Kasa-Vubu Demokratik Kongo'nun özgürlük mücadelesinde en çok öne çıkan isimlerindendir.

1954 yılına kadar zeki ve gayretli olan Lumumba, Kongo'daki sömürgeci Belçika'nın zayıf ve faydasız eğitim programının çerçevesinde, önce Katolik Misyoner Okulu'na ve daha sonra İsviçre Protestan Okulu'na gitmiştir. O zamanlarda eğitim sistemi tamamen Belçika'nın misyonerlik faaliyetlerini yürüten birimlerin elinde idi ve o dönemde uygulanan eğitim sistemin ana hedefi bilinçli ve şuurlu insanları yetiştirmek değil, sadece madenlerde çalışabilecek işçileri yetiştirmektir. Bu vesile ile 1945 yılına kadar Güney-Kivu eyaletindeki Maden Şirketin bürosunda çalıştıktan sonra Leopoldville eyaletinde de bir muhabir olarak çalışmıştır.

Maden Şirketinde çalıştığı dönemde tecrübe kazanır ve iki önemli duruma şahit olur. İlk olarak, Kongo'nun yeraltı kaynaklarının dünya ekonomisindeki muazzam rolü ve ikincisi de (dolaylı olarak) Kongolular kendi yeraltı zenginliklerini kontrol edebilecek konumlara bilinçli bir şekilde tayin edilmemeleri. Bu durum zoruna gider ve buna bir son vermek için birleşmiş bir Kongo için mücadele etmeye başlar.

1955'te "AssociationduPersonnellIndigene" (Kolonideki İşçi Derneği) adında bir dernek kurar ve bir gün eski Belçika Kralı Baudouin'nın Kongo ziyareti esnasında onunla Kongoluların sosyal sorunları hakkında bir görüşme fırsatı bulur.

1956 yılında Belçika'nın eski Başbakanı AugusteBuisseret'in Liberal Partisine üye olur ve daha sonra Kongo'dan bir grup seçkin isimle Belçika'ya gider. O dönemde Lumumba, "Congo, Terred'Avenir, est-il Ménéacé?" (Kongo, Geleceğin Vatani Tehdit Altında mıdır?) başlıklı bir eser kaleme alır, fakat bu eser ancak ölümünden sonra yayınlanır. Yazdığı bu eserde, Kongo'da, kendisi de dâhil olmak üzere, bir parçası olduğu sömürgeci sistemin barışçıl bir yoluyla yerleşmesinden yanadır. Aynı sene içinde rüşvetle suçlanır ve hapisteye bir yıla

yakın kalır, fakat serbest bırakılır ve siyasi faaliyetlerine döner. O dönemde sömürgeci Belçika'nın idarecileri Kongo'da sendika ve siyasi partilerin kurulmasına izin verir, çünkü 1957'de Kongolular genel seçimle gidecektir.

1958 yılında PatriceLumumba ve bazı dava arkadaşları Liberal Belçika'nın partisinden ayrılıp sömürgecilğe karşı Belçika siyasi partilerine teması geçireler ve "MouvementNationalCongolais" (Ulusal Kongo Hareket Partisi) adlı parti kurarlar. 1958 yılında Akra'da (Gana) düzenlenen Pan-Afrikizm Konferansından döndükten sonra 10.000'den fazla kişinin katıldığı mitingte Kongo'nun bağımsız olması gerektiğini dile getirir. Lumumba ve dava arkadaşların attıkları bu adımın ilk yankıları 1959'da hissedilecektir. Çünkü o yıl sömürgeci idareciler onu ve arkadaşlarını tutuklama girişiminde bulunurlar fakat Kongolular artık onları korumuştur ve sonuçta onlarca kişi hayatını kaybetmiştir. Buna rağmen Lumumba tutuklanıyor ve yargılanıyor ve 21 Ocak 1960'ta altı (6) aya kadar sürecek hapis cezasına çarptırılır. Fakat Brüksel'de Belçikalı sömürgeci siyasetçilerle yapılacak olan Kongo'nun gelecekteki kaderi ile ilgili bir toplantıya katılmak üzere 26 Ocak'ta serbest bırakılır. O toplantıdan çıkan karara göre Kongo, 30 Haziran 1960'ta bağımsız olacaktır. Mayıs 1960'ta düzenlenen genel seçimlerden sonra Joseph Kasavubu Cumhurbaşkanı ve PatriceEmeryLumumba Başbakan olur.

Tarih 30 Haziran 1960; Emperyalist Liberal partilerden tamamen ayrılan PatriceLumumba, ba-

ğımsızlık törenine katılan Belçika Kralı, heyetini ve bütün sömürgeci idarecileri yok sayarak, konuşmasına başlarken direkt olarak "Siz değerli Kongolu vatansaver ve vatan için mücadele eden Kongolu vatandaşlarım" diye başlar. Kendisinden önceki konuşmacılardan farklı olarak Kongo'nun 1885'ten o güne kadar yaşadığı çeşitli zulümlerden bahsederek, sömürge liderlerinin yüzlerini kızartacak kadar çarpıcı bir konuşma yapar. Yaptığı bu konuşma ile diğer Kongoluların gözünde itibar kazanır. Belçika Kralı Baudouin, Lumumba'nın konuşmasından çok rahatsız olur ve hemen Brüksel'e dönmek ister. Fakat dönemin Belçika Başbakanı vesilesi ile kararından vazgeçti. Baudouin, kendisini Kongo'nun Bağımsızlığına kavuşması gerektiğini dile getiren ilk Belçikalı olarak görüyor. Yani kendini Kongo'nun bağımsızlığının mimarı olarak görüyor.

Lumumba'nın konuşması doğrudan Kongolulara yönelikti ve onlara özgür olmak için güç ve ümit verdi. Lumumba'nın sözleri o kadar etkileyici oldu ki devletin bütün yapılarında değer ve önem kazandı. Askeri kamplardan sivil topluma kadar etkisini görmek bile mümkündür. Belçikalı idareciler ve subaylar Kongo'dan sınır dışı edilmiştir ve bu durum bazılarının da hayatlarına mal olmuştur. Yabancı iş yerleri ve şirketler talan edildi. Dolaylı olarak Avrupa hükümetleri kendi vatandaşlarını koruma altına almak için onları Avrupa'ya geri çağırdılar. Belçika Kralı ise Kongo'da bulunan vatandaşlarının canlarını korumak için oraya binlerce asker sevk edilmesini emretti. Belçika NATO'nun üyesi olduğu için hava yolu, deniz yolu ve kara yoluyla Kongo'ya on (10) gün içerisinde on bir bin (11 000) asker sevk etmeyi başardı. NATO ve daha sonra CIA'nın konuya el atmasıyla Kongo'nun bağımsızlık mücadelesi uluslararası bir boyuta taşındı. Çünkü o dönemde Sovyet güçleri ve üçüncü dünya ülkeleri Birleşmiş Milletler'in sessiz kalmasını kınadılar. Sonunda Birleşmiş Milletler, Belçika askerleri ve PatriceLumumba'nın taraftarları arasındaki gerginliği sakinleştirmek amacıyla "Mavi Kask" takan ilk askeri birimleri Kongo'ya gönderdi. Bu arada Leopoldville'de CIA destekli ve başında Joseph DésiréMobutu'nun bulunduğu bir darbe gerçekleşti. Mobutu hem Belçika'nın ve hem de CIA'nın çözüm adamıydı. Mobutu iktidara yasa dışı yollardan geldikten sonra en önemli hedeflerinden biri, Lumumba ve onun dava arkadaşlarını durdurmaktı. 27 Kasım 1960'ta PatriceLumumba, ailesi ile kaldığı rezidanstan kaçmayı başararak hayatı için kendisine biraz daha zaman kazandırdı. Fakat 1 Aralık 1960'ta Lodi eyaletinde Subay GilbertPongault tarafından yakalandı ve Hardy

Traore Taoufic Kassa / Togo
Uludağ Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

de Thysville eyaletinde bulunan askeri üsse sevk edildi. Lumumba ve iki dava arkadaşı, yani Mpolo ve Okito ile birlikte, son olarak Katanga eyaletindeki askerlerin acımasız işkencelerine maruz bırakılırlar ve orada bulunan bir Belçikalı subayın emriyle Kongolu askerlerin ellerinden ölüm fişirtan şeytanı icadı olan namlulu demir parçalarıyla son nefeslerini vermişler. Lumumba ve dava arkadaşlarına karşı işlenen bu cinayetin arkasındaki mimarlardan olan Amerika Birleşik Devletleri'nin uluslararası istihbarat örgütü (CIA) vardır. Çünkü Lumumba'nın ölümüyle ilgili gerçekler daha sonra ortaya çıkmaya başlamıştır. Aslında eski ABD Başkanı DwightEisenhower'in döneminde bu komplotu kurdu fakat operasyonun başında bulunan AllenDulles General Eisenhower'in fikrini yanlış algılayarak Lumumba'yı kimin öldüreceği konusunda planlar karıştırdı ve ABD'nin eline Kongo'nun Ulusal Kahramanını buluşturdu. ABD, Lumumba ve Sovyetler Birliği arasındaki yakınlaşmadan korkuyor ve bu yakınlaşmaya hız kazandıran motoru da engellemeydi. 21 Haziran 2007'de gizliliği kaldırılan CIA'nın arşivlerine göre ABD, Lumumba'nın cinayetini planlamıştır.

Kongoluların nazarında ve hatta Afrika'nın çoğu ülkelerinde PatriceEmeryLumumba, bir ulusal kahraman olarak görülmektedir. Lumumba, Demokratik Kongo'da ilk "ulusal kahraman" olarak kabul edilmektedir. Vefatından sonra herkes onun önemini daha da açık bir şekilde kavramaya başladı ve Kongo'da her 17 Ocak günü tatil olarak ilan edildi.

TraoreTaoufic Kassa / TOGO
Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türkiye ve Cezayir Arasında Büyük Projeler İmzalandı

Türkiye Cumhuriyeti Devleti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Senegal, Moritanya, Mali ve Cezayir'i kapsayan bir Afrika gezisi düzenledi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Cezayir Devlet Başkanı AbdelazizBouteflika'nın davetiyle gittiği Cezayir'de, HouariBoumediene Havalimanı'nda Millet Meclisi Başkanı Abdülkader Ben Saleh, Cezayir Başbakanı AhmedOuyahia, Dışişleri Bakanı AbdalkaderMessahel ve Posta, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Bakanı Houda-ImaneFaraoun tarafından karşılandı.

İki ülkenin Cumhurbaşkanı arasında görüşmeler ve iki ülkenin Cezayir ve Türkiye delegeleri arasındaki planlı çalışmalar, özellikle Ortadoğu, Magrip ve Sahel bölgesi ile ilgili bölgesel ve uluslararası durumun değişimini sağlayacaktır.

İki delegasyon arasındaki görüşmelerin yanı sıra çok sayıda Cezayir ve Türk şirketlerinin katıldığı İş Forumu Cezayir ve Türk ekonomileri arasındaki değişim ve ortaklıklara daha fazla sığırma kazandıracaktır. Recep Tayyip Erdoğan, Cezayir'in Fransa'ya karşı verdiği bağımsızlık mücadelesinde hayatını kaybeden 1,5 milyon Cezayir'inin anısına yapılan Şehitler Anıtı'nı ziyaret etti. Erdoğan, Şehitler Anıtı'na çelenk bıraktı. Şehitlerin ruhuna Al-Fatiha okudu, ardından şehitlerin anısına üç el saygı atışı yapıldı. İki ülke arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesi kapsamında Cezayir ve Türkiye arasında, 7 Ortaklık ve İşbirliği Anlaşmalarına imza atıldı.

İki ülkenin çeşitli bakanlıklar arasında imzalanan anlaşmalar, hidrokarbon sektörleri, yükseköğrenim, diplomasi,

kültür, turizm ve tarım konularını da içeriyor. Cezayir'de Türkçe'nin geliştirilmesi için Setif Üniversitesi ile Yunus Emre Enstitüsü arasında bir işbirliği, Yüksek Öğretim Bakanlığı ve Üniversiteler Arası Değişim Müdürü Arezki-Saidani ve Yunus Emre Enstitüsü Başkanı Seref Ateş tarafından imzalandı. İkinci anlaşma, ulusal şirket Sonatrach ve hidrokarbon alanında Ronsan ve Bayegan adlı Türk şirketleri arasında yapıldı. Anlaşma, Sonatrach'ın Genel Müdürü AbdulmoumenOuldKaddour ve Türk Rönsans Grubunun Genel Müdürü İrman İliç tarafından imzalandı. Başka bir mutabakat zaptı Sayın OuldKaddour ve Türk firması Botas'ın Genel Direktörü Burhan Özcan tarafından imzalandı.

Cezayir Cumhuriyeti Turizm ve El Sanatları Bakanı Hasan Mermouri ve Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanı Numan Kurtulmuş tarafından turizm alanında bir işbirliği programı üzerinde bir anlaşma imzalandı. Kültür Bakanı AzzedineMihoubi ve Numan Kurtulmuş, aynı vesileyle ortak kültürel mirasın korunması üzerine

bir anlaşmaya imza attılar.

Tarım alanında, Tarım ve Balıkçılık Bakanı AbdalkaderBouazgui ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba tarafından bir mutabakat metni imzalandı. Dışişleri Bakanlığı Diplomatik Enstitüsü (IDRI) ile Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Akademisi arasında İşbirliği mutabakat zaptı, Dışişleri Bakanı AbdalkaderMessahel ve TC. Mevlüt Çavuşoğlu tarafından imzalandı.

Ziyarete hazır bulunan Emine Erdoğan Cezayir'in bağımsızlığının bir sembolü olan tarihi Keçiova Camisi'ni ziyaret etti. Sonrasında Ben Talha adlı bölgede Emine Erdoğan Yetim Evi'nin açılışını yaptı. Açılıştta çocuklarla da buluşup onlara çeşitli hediyeler verdi.

Muhammed Alloui / Cezayir
Bursa Teknik Üniversitesi / Siyaset Bilimleri ve Uluslararası İlişkiler
www.radioalgerie.dz
www.elbilad.net

16. Asır Afrika'sının Büyük Fakih ve Mutasavvıf İsmi: Ahmad-u Baba

Tam adı Ebu'l-Abbas Ahmed Baba b. Ahmed b. Ömer et-Tekrûrî et-Tumbuktî'dir. Hicrî 963-Miladi 1556 yılında bugünkü Mali'nin çok eskiye dayanan tarihi şehri Timbuktu'nun kuzeybatısında bulunan Arvan köyünde doğmuş ve orada büyümüştür. 15 ve 16. asırlarda Batı Afrika'da imamlık, müftülük ve kadılık görevleriyle meşhur olan Âli Akît kabilesine mensup bir zattır. Toplum bu kabileye karşı büyük bir saygı göstermektedir. Bütün aile fertleri, babadan oğula geçmek suretiyle ilim ve irfan açısından meşhur olmuş, böylece aile, uzun yıllar toplumun rehberlik ve danışmanlık görevini üstlenmiştir. Ahmad-u Baba küçük yaşlarında okumaya meyilli, meraklı ve keskin bir zekâyâ sahipti.

Ahmad-u Baba ilk tahsilini babasından almıştır. Babasından İmam Malik'in Muvattave Sahihayn'i okumuş, mantık dahil birçok önemli ilmi babasından tahsil etmiştir. Arapça nahiv bilgisini ise amcası Ebubekir b. Akît'ten almıştır. Ama onu en çok etkileyen ve asıl hocası denebilecek kişi, iki yıl boyunca tefsir, hadis, fıkıh usulü, Arapça, ilm-i beyân, tasavvuf ve astronomi gibi ilimleri kendisinden öğrendiği Şeyh MuhammadBuğyu'dur. Bizat kendisi onun hakkında "Kısaca o benim şeyhim ve hocamdır. Hiç kimseden ondan öğrendiğim kadar istifadem olmamıştır" diye bahsetmiştir.

Ahmad-u Baba'yı büyük âlim yapan en önemli unsur çevresidir. Başarısının arkasında yaşadığı ortamın büyük etkisi vardır. Çünkü "sanat ve edebiyat bir bireyin veya bir toplumun kendini ifade edebilme aracıdır" der büyük bilgeler. Ama sanat ve edebiyatı kazanıp geliştirilebilmek için de çok önemli bir şey var ki o da ekonomik refah, siyasi istikrar, güvenli, huzurlu ve barış içerisinde yaşayan bir toplum oluşturabilmektir. XI. ile XVI. asırlar arasında Mali ve Songhay Hükümdarları sayesinde Nijer Nehri kıyıları ve Sahra Çölündeki kervan yolları, Kuzey ile Batı Afrika arasında önemli bir ticaret koridoru haline gelmiştir.

Büyük seyyah İbn-i Battuta, Mali İmparatorluğu'nun eğitim sistemini ve oradaki izlenimlerini dile getirirken şu ifadeleri kullanmıştır: "Onlarda haksızlık ve zulüm azdır. Çünkü siyahlar zulme bütün insanlardan daha uzaktır! Onların hükümdarı, zulmeden

asla bağışlamaz. Ülkelerinde huzur her yanı sarmıştır. Orada ne yolcu ve yabancı ne de yerli hiç kimse malının çalınmasından korkmaz. Onlar ne kadar göz alıcı, ne denli değerli olursa olsun ülkelerinde ölen beyazların servetine dokunmazlar! Bu malları, asıl mirasçı gelip alıncaya dek güvenilir bir beyaza emanet ederler. Namazları hiç bırakmaz, cemaatle kılmaya özen gösterirler. Kurân-ı Kerim'i ezberlemeye önem verirler." Günümüzde Mali, Nijer, Sudan ve Nijerya gibi Batı Afrika ülkelerinin bazı yerlerinde bu uygulamalar hala devam etmektedir. Hatta bugünkü gençlerin eğitim konusundaki zafiyetinin sebeplerinin, bu sistemden uzak durulmasından kaynaklandığını düşünenler çoğunluktadır.

O dönemde ilim sevdası öyle gelişmiştir ki hocalık veya öğretmenlik yapan kişiler hükümdar tarafından onurlandırılmaktadır. Hatta kitapçılık yapmak zengin olmak için en uygun meslek olarak bilinmektedir. Toplumun okur-yazar oranı yüksektir ve o dönemde Kuzey ve Batı Afrika arasında ciddi bir kültür ve medeniyet alışverişi vardır. Siyahi - Arap - Berberi kültürleri oluşturan bir medeniyet ortaya çıkmıştır. Bu medeniyetin verdiği meyvelerden biri de Ahmad-u Baba'nın ortaya çıkışıdır.

Ahmad-u Baba, böyle bir atmosferdeyken başına büyük bir imtihan gelmiştir. Yirmi yedi yaşlarındayken önce hocası olan babasını kaybetti. Daha sonra otuz dokuz yaşındayken 1590 yılında Sa'dî (Fas) devletinin hükümdarı Ahmed Mansur ez-Zehabî, AndaluGevder komutanlığıyla Mali ve Songhay Sultanlığına saldırmak üzere bir ordu göndermiştir. Askiyalar bu saldırıya karşı ne kadar direnseler de savaşı kaybettiler ve Ahmed Mansur'un ordusu zaferi kazandı. Fakat onların önüne bir engel daha çıkacaktır. O da devletin büyük âlimlerinin kuşatmayı kabul etmeyip halkı direnmeye çağırmasıdır. Bu direnişin önderlerinden biri de Ahmad-u Baba'dır.

Sultan Mansur, bölge halkına merhamet göstererek direnmeyi çözemeyen Gevder'in yerine Muhammad b. Zarkûn'u komutan tayin etti. Zarkûn ordunun başına geçerek Ahmed-u Baba ve ailesini (Akît ailesi) başta olmak üzere direniş gösterenleri tutuklayarak

sultana göndermek üzere Marakeş'e götürdü. Hepsini de orada hapse atıldı. Ahmad-u Baba, yolculuk esnasında develeden düşmüş ve ayağı kırılmıştır. Kendi kitaplarında bu olayın hayatının en zor günleri olduğu, ailesinin veba (tâûn) hastalığına yakalandığı, bunun sonucunda oğlu Muhammed ve amcası Abdullah b. Mahmud başta olmak üzere birçok aile ferdini kaybettiğini söylemiştir. Aynı zamanda 1.600 kitabını kaybettiğinden de bahseder. Buna rağmen kendisini, ailesi içerisinde en az kitabı olan şahıs olarak göstermektedir. Günümüzde genel anlamda Batı Afrika ve özellikle Sudan tarihçileri bu olayı Fas işgali olarak adlandırırlar.

Ahmad-u Baba, dört yıl hapiste kaldıktan sonra Sultan Mansur onu Marakeş'te kalmak şartıyla serbest bırakmıştır. Bu durum Marakeş halkı tarafından memnuniyetle karşılanmıştır. Çünkü oranın halkı ondan ders almak için adeta seferber olmuşlardır. Kısa süre içinde meşhur hocaların saflarına girmiş ve Marakeş Üniversitesi'nde fıkıh ve hadis gibi temel İslam bilimleri konularında ders vermeye başlamıştır. Fetva almak için herkes ona müracaat eder olmuştur. Bu süre zarfında güzel hitabıyla ve hüsn-i telifleriyle İbnu'l-Kâdi, Muhammed b. Yakup, Ahmed el-Mukrî, Kadı Ebu'n-Nuaym el-Gassanî ve Marakeş Müftüsü eş-Şeyh el-Cürâci gibi Marakeş'in birçok büyük âlimi de ondan ders almışlar.

Denildiği gibi her şeyde bir hayır vardır. Ahmad-u Baba, bu olaya çok üzülüp o dönemi hayatının en zor günleri olarak değerlendirirse de belki hayatının en verimli en önemli dönemi olmuştur. Çünkü Hicri 1005 yılında tamamladığı Neylül-İbtihâc vb. önemli eserlerini bu dönemde ve bu şehirde kaleme almıştır. Aynı zamanda tanınmasının sebebi de bu olaydan sonra olmuştur.

Bugün Fas tarihi ele alınıp incelenirken ve özellikle de Sa'dî devletinden bahsederken Ahmad-u Baba'nın adını zikretmeden geçmek bir eksiklik olur.

Ahmad-u Baba, Marakeş'te on dört yıl kaldıktan sonra Sultan Mansur'un vefatından sonra yerine geçen oğlu Zîdan, ailesiyle birlikte asıl memleketi olan Timbuktu'ya dönmesine izin vermiştir. Marakeş halkı onu çok sevdiği

Mahamadou Zakou Billou /Nijer
Uludağ Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

için kendileriyle beraber kalmasını isteseler de yine de dönmeyi tercih etmiştir. Hani Bül-bülü altın kafese koymuşlar,"Ah vatanım" demiş ya! İşte öyle...

Abbas b. İbrahim es-Semâli'nin el-A'lâmî men hallaMarakeş adlı kitabında hicri 1015 yılında Ahmad-u Baba'nın ailesiyle beraber memleketi Timbuktu'ya döndüğü kaydedilmiştir. Döndükten sonra da 20 yıl boyunca hocalık ve telif işlerine devam etmiştir. Hicri 1036 ve miladi 1627 yılında hakka yürümüştür. Geride fıkıh, nahiv, hadis ve tasavvuf gibi pek çok konuda eserler bırakmıştır. Talebesi Muhammad b. Yakub'un ifadesiyle, bu eserlerin sayısını kırktan fazla olduğu tahmin edilmektedir.

Bu eserlerden bazıları şunlardır: el-Mak-sadîş-Şerh alâ Muhtasar Halil, Hâşiyetu-Minenu'l-CelilâMuhimmatiTahrîriş-Şeyh Halil,Neylül-İbtihâcîTatrîzid-Dîbac, Kifayetu'l-Mühtâc.

Kayınakça:
-Ahmad-u Baba'nın Neylül-İbtihâcî
-Şeceretün-Nûruz-Zekkiyye,Muhammedbn Muhammed Mahlûf
-İbrahim Baba Kaké,"un grandéredit de la NigritieauXVI.siclé: Ahmed Baba-le Tombouctien",présenceAfricaine 1966/4(No 60),p.34-45.DOİ 10.3917/presa.060.0034

Cezayir Petrol Grubu Sonatrach, Maden Ruhsatı Alan Nijer'de Yeni Petrol Yatakları Keşfettiğini Açıkladı

Sonatrach Genel Müdürü AbdulmoumenOuldKaddour, temkinli konuşmakla birlikte Cezayir Petrol Grubu'nun arama faaliyetlerinin Nijer'de yeni petrol yataklarının keşfedilmesine neden olduğunu doğruladı. OuldKaddour, Nijer sınırlarına yakın olan HassiMessaoud şehrinde 12 Şubat Pazartesi günü yaptığı basın toplantısında "kazdık ve bulduk. Ancak şu an için, bu henüz ekonomik bir keşif değil, çünkü tamamlanması gereken süreçler var ve buna rağmen başlangıçlar ve endeksler çok olumlu."

Sonatrach, 2005'te uluslararası SIPEX şirketi aracılığıyla Nijer'de araştırma yapma ruhsatı aldığından beri yıllardır araştırmalarını sürdürmektedir. Aslında Nijer hükümeti ve Sonatrach şirketi yetkilileri, Cezayir Petrol Grubu tarafından incelenen Tafassaset blokunun bu ortak çevre üzerinde ilk defa böyle ümit verici bir girişimde bulunmuyor. Araştırmalar devam ediyor ve maden yatağının potansiyelinin verilen taahhütlere uygun olarak tespit edilmesi gerekiyor. Nijer'in yer altı madenlerinin çıkarılması için yaklaşık 30 milyar dolarlık bir yatırım ile gerçekleşmesi öngörülmüyor.

Sonatrach ve Özellikle Nijer için Büyük Kazanım
Sonatrach Genel Müdürü'nün verdiği

bu haber beklenilmeyen veya tesadüfi bir şey değil. Bu haber Afrika kıtasının en büyük petrol şirketinin Afrika'daki emellerini doğruluyor. Nijer, Cezayir grubunun kıtadaki diğer projeleri arasında öncelikli hedeflerinden biri. Ancak özellikle de Libya'daki güvenlik durumu nedeniyle Nijer'deki projeler bir durgunluk yaşıyor. 2011 yılından beri Agadem bloğunda Çin Petrol Grubu CNPC ile birlikte işletilmekte olan petrol üretmeye başlayan Nijer bu konu son derece önem arz ediyor. Mütevazı bir üretim günde 20.000 varil petrol çıkarılması hedefleniyor, ilk aşamada. Hâlihazırda Nijer'in günde 60.000 ila 80.000 arasında üretim yapabileceği tahmin ediliyor, ancak siyah altın ihracatı için pazar eksikliği nedeniyle üretim, günde 20.000 varille sınırlandırılıyor ve bu, Nijer'in rafinaj kapasitesine karşılık geliyor. Ülkenin tek rafineri merkezinin, %40'ı devletin ve %60'ı CNPC Çin şirketinin elinde bulunuyor. Ülke, brüt üretimini artmak için birkaç yıl boyunca Çad'ı, Kamerun'a bağlayan bölgede bir boru hattı inşa etmeye çalışıyor. Gerekli tüm anlaşmalar imzalanmış olmasına rağmen, boru hattı inşası Çad ile sınır bölgesinde yaşanan güven sıkıntısından dolayı hala gerçekleşmemiştir. Bu durum Nijer hükümeti son yıllarda başka petrol araştırmacılarına çeşitli araştırma izni vermesini engel-

lememiştir. Sonatrach bu açıklamasıyla ülke için yeni fırsatlar açılıyor. Ayrıca Cezayir ve Libya sınırlarındaki petrol alanı potansiyelinden etkilenmemek ihtimali olmayacak yeni yatırımcıları çekmekle beraber, bu keşfin doğrulaması Nijer için yeni bir Pazar açılımı ile sonuçlayabilir. Bu durum, Nijerya'nın Nijer yoluyla Cezayir'e bağlayan doğal gaz boru hattı

eski projesine benziyor. Aksi halde, Kafa bölgesinin çevresindeki güney Cezayir petrol tesisleri, Nijer'in petrol ihracatı için başka bir alternatif sunacağını ve böylece üretimini artıracaktır.

Haberî Hazırlayan
Muhammed BoubacarCherif / Nijer
Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Ens-

titüsü
http://www.sonatrach.dz/index.php?option=com_rsmediagallery&view=rsmediagallery&Itemid=181 (sonatrach resimleri kaynağı)
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sonatrach.svg> (Cezayir resimlerin kaynağı)

NİJER'DEKİ PETROL ÜRÜNLERİ ÜRETİM ŞİRKETİ'NİN (SORAZ) ÇALIŞMALARI 3 SENEYİ GERİDE BIRAKTI

-Soraz Bu Süre Zarfında Ortay Koyduğu Performans-tan Dolayı Güvenli Bir Üretim Altına İmza Attı.-

Bir takım tehlikelere karşı ve şirketin bazı birimlerini daha iyi çalıştırarak üretimi yükseltmek amacıyla, 2018'in Mart ayı itibarıyla cihazlara büyük bir bakım başlatılması gerektiği ön görülmekte. Bundan dolayı üretim bir süreliğine durdurulacak.

Nijer hükümetiyle Çin Petrol Şirketi (CNPC) arasında kurulan petrol arıtma sistemi Nijer'deki bütün şirketler arasında birinci sırada. Bu şirketin ilk inşaatı 2009'un Ocak ayında başladı ve 2011 yılının Kasım ayında hiz-

mete açıldı. O günden bu yana arıtma, kükürt giderme sistemleri gibi birçok birimlerin iyi çalışmasıyla yılda 1 milyon ton brüt (gayri safi) petrol üretme kapasitesine sahip olmuştur ve benzin, dizel ve GPL gibi çok sayıda petrol ürünleri üretilmektedir.

Açıldığı günden itibaren Nijerli ve Çinlilerin gösterdiği çabayla 2017 yılının sonuna kadar çıkan bilançoda, 4.882.000 ton brüt petrol çıkarılmıştır. Buna bağlı olarak 1.421.000 ton benzin, 2.594.000 ton dizel ve

308.000 ton GPL elde edilmiştir. Bu üretim hem Nijer'in petrol ihtiyacını karşıladı hem de temel ürünlerin ihracatı yapma imkânı oluşturdu. 2014-2017 yılları arasında 3 yıl boyunca şirketin tüm birimlerinin verimli bir şekilde çalıştığı kaydedilmiştir.

3 yıl boyunca tam kapasite ile çalışan bütün arıtma sistemlerinin bozulmaya başladığını fark eden şirket yetkilileri, önümüzdeki yıllarda daha iyi bir üretim elde edilebilmesi için genel bir bakımın yapılması ihtiyacının hasıl olduğunu ifade etti.

Bu büyük bakım için ve üretimin kesilebilmesi için tüm hazırlıklar tamamlanmıştır ve bu çalışmalar boyunca meydana gelecek üretim kesintileri konusunda CNPCNP ve SONIDEP gibi Nijer'deki petrol şirketleri mutabık kalmışlardır. Ayrıca bu dev proje petrol bakanlığına sunulmuştur.

Bu bakım süresince SORAZ'dan, çevreye zarar vermeden sıfır kaza yapma gayreti içerisinde olacak şekilde çalışmayı sürdürüp, güvenli ve mutabık kalınan zaman diliminde bitirmesi talep edilmiştir. Bu talebe emin bir şekilde yanıt verilmiştir ve çalışmanın sonunda bütün birimleri çok daha iyi bir şekilde çalışıp petrol ihtiyaçlarını karşılayacak Nijer'in ekonomisine büyük katkıda bulunacağı ön görülmektedir.

Kaynak: -SORAZ; Actuniger

Haber Hazırlayan
Mahamadou Zakou
Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

<https://www.businessinsider.in/An-oil-dispute-in-Niger-is-exposing-big-problems-with-Chinese-investment-in-Africa/articles-how/49169808.cms> (cnpc in niger resimin kaynağı)

<http://lespuitdudessert.org/wp-content/uploads/2015/06/carte-puits-implantation-1.jpg> (niger resimin kaynağı)

Zimbabve'de ne oluyor

Son aylarda Medya'nın gündeminde bomba gibi düşen, yerel ve uluslararası Medyaların köşelerinde yer alan Zimbabve'deki Askeri darbe idi. Darbe girişiminin detayına girmeden evvel Zimbabve ülkesini tanımamıza fayda var.

Zimbabve cumhuriyeti Afrika kıtasının güneyinde, deniz kıyısı olmayan bir ülkedir. Eski adı Rodezya olan Zimbabve, dört ülke ile komşudur. Bu ülkeler arasında, Zambiya, Mozambik, Güney Afrika Cumhuriyeti, Bostvana yer almaktadır. Uzun süre İngiltere sömürgeci ile baş eden Zimbabve, 1980 yılında İngiliz sömürgecilerinden kurtulup bağımsızlığını ilan etti. Ülke bağımsızlığını kazandıktan sonra, 1960'tan sonra İngiltere sömürge yönetimine karşı mücadelesine liderlik eden Robert Mugabe, İngiltere'nin gözetiminde yapılan seçimden sonra başbakan oldu. Yalnız 1987 tarihinde anayasa değişiminden sonra kendisi başkan yaptı. Mugabe, tam 37 yıl ülkeyi yönetti ve 93 yaşında iken Askeri müdahale ile devrildi ve hapse atıldı. Askeri müdahale kansız bir şekilde gerçekleşti ve hemen hemen her şey normale döndü.

Peki, 1980'tan bu yana ülkeyi yöneten bir lider nasıl oldu da bir anda devrildi? Bu askeri müdahalenin arka planı nedir? Daha önce ülkeyi sömüren İngiltere'nin parmağı var mı? Gibi sorular doğal olarak akla gelmektedir. Biz de bu soruların cevabını aramaya çalıştık.

Evvla Mugabe kimdir sorusu il başlayalım. Daha sonra bu gerginliğe sebep olan durumları ile alacağız.

RubertMugabe Kimdir?

RubertMugabe, 1980 yılında 2017 yılına kadar Zimbabve Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı olmuş bir liderdir. 1924 yılında, o dönemde kuzey Rodezya sınırları içerisinde bulunan Salisbury'da dünyaya geldi. Mugabe, orta yaşlarında iken İngiltere sömürgecilerine karşı mücadelede yer

aldı ve 1970 yılında Afrikalı ulusal birliğiyle çoğu beyaz olan Rodezya devletine karşı sürdürülen mücadelede aktif rol oynadı. Mugabe, 1980 tarihinde Zimbabve sömürgeci bağımsızlığı ile yapılan seçimde başbakan seçilmiştir. Daha sonra yapılan anayasa değişikliği ile kendisi Cumhurbaşkanı yaptı. Tam 37 sene ülkenin yönetimi elinden kimse alamadı. Fakat 15 Kasım 2017 tarihinde gerçekleşen askeri müdahale sonunda kursudan indirildi ve hapse atıldı. Bir hafta sonra görevden istifa ettiğini açıkladı.

Mugabe, görevdeyken ülkede rüşvet ve yolsuzluk yüksek seviyeye çıktı. Ekonomi yerle bir oldu, Enflasyon en üst rakama ulaştı, milli para dolara karşı değerini kaybetmiştir. Bir ABD dolarının 35 katrilyon Zimbabve doları seviyesine gelmesi-

nin ardından ülke kendi para primini terk ederek yabancı para primlerini kullanmaya başladılar. RubertMugabe, siyasilere bastırmak, insan haklarına ihlal etmek ve ekonomiye kötü yönetmek gerekçesi ile dünya çapında birçok eleştiri ile maruz kalmıştı. Mugabe'nin yönetimine karşı olan muhalefet 1999 tarihinde Demokrasi değişim hareketi adıyla örgütlenmeye başladı. Ülkenin ekonomisi kötüleşmesiyle protestolar, genel grevler ve gerginlik zirveye ulaşmıştır. Mugabe'nin yönetimine ve partisine destek verenler ise, sö-

mürgeye karşı gösterdiği mücadele nedeniyle devrimci bir kahraman olduğunu söylerler.

Zimbabve'nin ekonomi ve siyasi durumu uzun süre böyledir. Peki, askeri müdahalenin gerçekleşmesini sebep olan olay nedir? Her şey Mugabe'nin devlet başkan yardımcısı ve Mugabe'den sonra başkan olacağı kesin gözle bakılan Mnangagwa kovması ile başladı. Ordu, Mugabe, Mnangagwa'yi saf dışı bırakarak başkanlığı kendisinden sonra eşi Gucci Mugabe'yi bırakacağı gerekçesi ile harekete geçmiştir. Meclis de orduya destekleyerek Muğabe'yi Parti başkanlığından azlettiklerini ve hemen görevden istifa etmesi gerektiğini karar aldılar. Zimbabve halkı en son 2013 Mugabe ve yönetimine karşı sokağa çıkmışlar ancak istedikleri sonucu alamamışlar. Ama 2017'de Meclis ile Ordu beraber hareketi sonucunda 37 yıl sonra, Askeri müdahale ile hükümeti son verildi.

Haber Hazırlayan
Abdullah Muhammed Shoble / SOMALİ
Uludağ Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans

Afrika'da Yoksulluğun Kaynağı Nedir!

Afrika ekonomisi kıtanın ticaret, sanayi, tarım, turizm ve insan kaynaklarını içermektedir. Afrika, insan ve doğal kaynak çeşitliliğine sahip zengin bir ülkedir. Birçok engele rağmen ekonomisinin doğru şekilde büyüdüğünü kimse inkâr edemez. Peki, neden Afrika yoksul? Afrika ekonomileri büyüdükçe neden Afrika'daki yoksul insan sayısı artmaktadır?

Etiyopya AddisAbaba Bole Havalimanı'nda bir Alman adamla tanıştım. Bu adamın eşi ismini vermek istemediğim bir üniversitede akademisyen olarak çalışıyor. Ayrıca bu adam iyi derecede Oromo dili konuşuyor. Sonunda beraber uçağa bindik ve aynı yerde oturduk. Ben onunla İngilizce konuşurdu o bana Oromo diliyle cevap verdi ve sana bir şey sorabilir miyim ama beni yanlış anlama dedi. Ben de sorun değil sorabilirsiniz dedim. "Ben çok fazla ülke gezdim ve gördüm ki sizin ülkeniz her zaman yeşil ve güzel. Fakat neden hala fakir onu bir türlü anlayamadım. İnsanlarınızın %80'i tarımla uğraşüyor ve ona rağmen fakirlik bitmedi. Eşimin burada çalışmak istemesinin sebebi sizlerin sıcakkanlı olmanız. Eşim yıllardır burada çalışıyor ve ben de bundan memnunum." dedi. Böyle soru sorulunca tıkanıp kaldım. Çünkü adamın dediği doğrudu. Bizim ülkemizin her yeri yemyeşildir ve genellikle yağmur da yağar.

Öte yandan Ankara'dayken, Zimbabwe'nin Başkenti Harare'ye iş kurmak için giden bir Türk iş adamıyla tanıştım. Ben de ona sordum Zimbabwe nasıl bir ülke diye, adam güldü ve "Tabi ki Zimbabwe'de insanlar gece gündüz çalışıyor, ama bu çalışmaya rağmen fakirler. Biz onlar gibi çalışsaydık çoktan gökyüzüne çıkardık. Harare'den başka bir yere gitmek için trafik polisi bizi her yerde durdurup bizden "Benjamin" ("Amerikan dolar") istedi. Rüsvet vermeden hiçbir yere gidemiyorduk. Kime şikâyet edeceğimiz ki! Galiba baştakilerden trafik polislerine kadar hepsi aynı. Bu yüzden Zimbabwe'de çalışmaktan vazgeçtik." dedi.

Peki, neden Afrika yoksul? Afrika ekonomileri büyüdükçe neden Afrika'daki yoksul insan sayısı artmaktadır? Bu yoksulluğun kaynağı nedir? Gelişmekte olan ülkelerde yoksulluğun köklü tek nedeni olmadığını söyleyebiliriz. Bununla birlikte, Sahra Altı Afrika'daki farklı bölgelerin ve ülkelerin tarihine ve koşullarına bakıldığında, yoksulluğun nedenlerine ilişkin eğilimler görülebilir. Yoksulluğun harici nedenleri olmasına rağmen, dâhili ya da insan yapımı nedenler de vardır. Nelson Mandela, gelişmekte olan ülkelerdeki yoksulluğa son verme kampanyası için Londra Trafalgar Meydanı'nda yaptığı konuşmasında "Kölelik ve Apartheid gibi yoksulluk da doğal değildir. İnsan yapımıdır ve insanların eylemleri ile üstesinden gelenebilir ve yok edilebilir" (BBC, 2005).

Sahra altı Afrika'da yoksulluğa katkıda bulunan kilit faktörlerden bazıları: 1/ Ekonomik çeşitliliğin olmaması, 2/ Kötu yönetim (poorgovernance) 3/ Dış yardıma bağımlılık (bağımlılık sendromu) 4/ Siyasi bir silah olarak yoksulluğu kullanmak 5/ Yardım için verilen parayı kötüye kullanmak 6/ Çatışma, iç savaş, iç göç 7/ Terörle mücadele bahanesi 8/ Hastalık 9/ Yolsuzluk

Ekonomik Çeşitliliğin Olmaması Sahra altı Afrika'daki yoksulluğun sebebi pek çok faktöre bağlanabilirken, temel sorun, Sahra altı Afrika'daki gelişmekte olan ülkelerin çoğunun ekonomileri çeşitlendirmemesi yatıyor. Çeşitliliğin olmaması, Sahra Altı Afrika hükümetlerini ekonomiyi oluşturan gelir elde edebilecek ve yerel nüfus için daha fazla iş yaratacak alanları görmezden gelmeye yönlendiriyor. Bu nedenle, Sahra altı ülkelerinin Doğru-

dan Yatırımları ve Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) oranını artırmak için ekonomik faaliyetlerini genişletmeleri ve çeşitlendirmeleri gereklidir. Kanıtlar, ticaretlerini genişleten ülkelerin çoğunun büyüme gösterdiğini ileri sürdüğü için önemlidir. Bununla birlikte, ihracat çeşitlendirmesine yeni ürünlerin getirilmesi de ilave edilmiştir. Sonuçta, ülke aynı ürünü korumayı seçebilir, ancak bu durumda, sundukları ürünün kalitesini küresel pazardaki rekabetle karşı karşıya kaldıklarında önemli ölçüde artırmaları gerekmektedir.

Kötü Yönetim (Poor Governance)
Kötü yönetim, devlet ve çalışanları tarafından çeşitli hatalar içeriyor. Bu yolsuzluk, işlevsiz kamu hizmetleri ve haksız vergi değerlendirmeleri şeklinde olabilir. Kötu yönetim, yoksul insanların etkiliyor ve sağlık, gıda ve barınak gibi temel ihtiyaçları reddedildiği için onları savunmasız bırakıyor. Maalessaf Afrika'da kötu yönetim yaygın ve halkın iradesinin yerine yöneticilerin iradesi one geçiyor.

Dış Yardıma Bağımlılık (Bağımlılık Sendromu)
Bağımlılık sendromu bağımsızlardan yardım almaya içerir. Afrika'daki bağımlılık sendromu, yoksulluğa neden olan bağımsızlığın kazanılmasından sonra başlamıştı. Afrika'daki insanlar her zaman diğer insanlardan yardım beklemeyi alışkanlık hale getirdi. Bu bağımlılık sendromu, insanlara girişimci olma becerisini kaybettirmiştir. Bu nedenle, bağış yoksa yoksulluk içinde darmadağın kalırlar.

Siyasi Bir Silah Olarak "Yoksulluğu" Kullanmak
Afrikalı olmayan ya da Afrika'da yaşamayan insanlar yoksulluk denilince Afrikalı genç nüfusun tembelliğinden bu durumun kaynaklandığını sanıyor. Biz Afrikalılar tarihimize baktığımız zaman, kölelik başlamadan önce zenginliğimiz burnumuzdan akıyordu. Fakat sömürgecilik, kölelik ve Apartheid sistemi başladıktan sonra Afrikalı olmayanları zengin yapıp kendimiz fakir kaldık. Sömürgecinin başladığı gün Afrikalılar için kara bir dönem başladı diyebiliriz. Avrupalı beyaz sömürgeciler, Afrika'yı köleleştirebileceğini ve kitayı kolayca sömürebileceğini anladı. Maalessaf kıta hemen hemen 1960'larda bağımsız olduğu halde, Afrika liderlerimiz bu "yoksulluk" mirasını siyasi silah olarak daha geniş yöntemlerle kullanmaya başladılar. Seçimler yaklaştığı zaman iktidar partisi liderler yoksulluktan kurtarmak ya da yoksulluğu seçmek gibi ifadeler kullanmaktadırlar. Beni seçerseniz elektrik, temiz su, hastanemiz olur; seçmezseniz her şey pahalı olur derler. Örneğin 2006 yılında, Etiyopya Somali eyaletinde bir litre yağ fiyatının diğer komşu eyaletle kıyasladığında büyük bir fark vardır. Aynı ülke içinde satış ürünlerinin arasında fiyat farkı olabilir. Bunu seçimler belirliyor. İktidar partiyi seçersen ürünleri uygun fiyatta bulursun, seçmezsen her şey tam tersi olur. Öte yandan, Sahra altı Afrika'da etnik yapıyı "yoksulluk" belirleyebilir. Örneğin Kenya'nın başkanı Kukuuyu kabilesine mensup olduğu için, Kukuuyu lidere seçimde oy veren her kimse, ekonomik açıdan kazanabilir. Kuzey Kenya ve Luo kabilesi olup, Kukuuyu lideri seçmemenin bedeli de "yoksulluktur". Aynı şekilde Güney Sudan'ın durumu da böyledir. Ya iktidar partinin yanında olacaksınız ya da "yoksulluk" tercih edersin gibi.

Yardım için verilen parayı kötüye kullanılmak

Dr. Banu Çiftçi (Kadın hastalıkları ve Doğum, Tüp bebek Uzmanı) Etiyopya Wollo şehrine gittiğinde oradaki durumu instagram hesabından şu sözlerle ifade etti: "Ekmeğe yok, su yok, ameliyat malzemesi yok ama silah var."

Afrika'ya yardım olarak gelen paranın kimse nereye gittiğini bilmiyor. Amerika'dan Afrika'ya gelen büyük para miktarının nasıl harcanıldığı bilinmiyor. İnsanlar her zamanki gibi açlık içinde. Örneğin Güney Sudan'a verilen para neden halka ulaşmadı? Günay Sudan açlık içindeyken bu kadar yeni çağdaş silah nereden geliyor?

O paralarla yeni silah alınıyor. Silah eksikliği çözüldükten sonra sanki açlık bitmiş sorunlar çözülmüş gibi yardımda bulunan herkese teşekkür ediliyor ve insanların yüzü güldü diye medyadan propaganda yapılıyor. Yardım amacıyla gelen ve denetlenmeyen paraların hemen hemen nereye gittiğini kimse bilmiyor. İnsanlarımızın hayatlarında değişen bir şey yok. Bu yüzden para yardımı yapmak yerine Afrikalılar için bir sanayi veya fabrika kurmak daha iyi olmaz mı?

Çatışma, İç Savaş, İç Göç
Afrika, bitmeyen çatışmaların yaşandığı kıtalar arasında yer alıyor. Afrika'da yaşanan çatışmalar arasında iç savaşlar vardır. Örneğin Somali, Güney Sudan, Orta Afrika Cumhuriyeti, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Nijerya'da devam eden iç savaşlar ve Sudan'ın Darfur bölgesi de yer alıyor. Bu savaşlar ve çatışmalar yoksulluğa sebep oluyor.

Birleşmiş Milletlere göre, Oromiya-Somali çatışmasında milyonlarca insan yerinden edilmişti. 2017-2018'de Etiyopya-Somali eyaletinden BM rakama göre yaklaşık 1 milyon insan Oromiya eyaletine göç etmiş durumda. Etiyopya'da bitmeyen gerginlik adı altında bu durumu kaleme almıştım. Bu çatışmanın ana sebebi Etnik kayırma diyebiliriz.

Terörle Mücadele Bahanesi
11 Eylül'den sonra terörle mücadele kara kitayı alt üst etmiş durumda. Bu terörün ilk olayı Amerika'da olmasına rağmen, kitayı zincirleme içine almış durumda. Amerika'da bir terör olayı olduğu zaman, teröristler ve terör örgütü bir günde yok edilirken, maalessaf Afrika'da bu terör olaylarını sonlandırmak neden çok uzun sürüyor? Batıda yaratılan bu terör örgütlerinin Afrika'da ne işi var? Varsa bile bir günde yok edilemez miydi? Afrika'da terörle mücadelenin bahanesi sadece sömürgecilerin 1960'lardan önce olan bağlantılarını kesmek için yapılan bir sistemdir. Bu terörle mücadele Afrika'nın doğal kaynaklarından yararlanmak için kullanılan bahanedir. Aynı olay Suriye, Yemen, Irak'ta da oldu. Afrika liderleri uzun süre ülkeyi yönetebilmek için ve Batı ülkelerine "biz olmasak" terörle mücadelenin kötüye gidecek mesajı vermek için, terörle mücadele bahanesiyle farklı yasalar çıkarmışlardır. Çoğu Afrika ülkelerinde bu terör örgütü olmamasına rağmen örneğin Burundi terörle mücadele ettiğini Batı'ya bildirirken, bu ülkede hiçbir terör örgütü ya da terörle alakası olmayan bir ülke olduğunu görüyoruz. Amaç hem ülkeyi bu yasanın altında yönetebilmek hem de Batı ülkelerinin demokrasi adı altında insan haklarından muaf olmaktır. Bir taşla iki kuş.

Hastalık
Afrika, bazı ciddi hastalıklar tarafın-

dan ölümcül saldırılara maruz kaldı. AIDS/HIV bunlardan biri. Sağlığı bozulmuş ve engelli insanlar az para kazandıklarını ve yine hükümete bağımlı olduklarını belirttiler. Tüm bu nedenlerle birlikte yoksulluk seviyesi artmakta ve Afrika'daki durumu çok acımasız hale getirmiştir. AIDS genç nüfusu etkileyen kronik bir hastalıktır. AIDS siyasi bir silah olarak da kullanılıyor. Gelecek nüfusun AIDS'ten etkilenmesi ve bu genç nüfusu ülkesi için gelecek düşüncesi olmayacağı teorisi altında bu nüfusun bu ölümcül hastalıktan kurtarmak yerine, bu hastalıkla yaşamının mümkün olduğunu ve sanki bu hastalık kötü değilmiş gibi kara propaganda yapılmaktadır. Bunu sadece Afrika'da yaşayan anlayabilir. Tabi ki AIDS'li hastalara ayrımcılık yapmak insanı değil. Fakat bu kronik hastalığı önlemek için çaba göstermek yerine onunla yaşanabilir ve onlara ayrımcılık yapmıyoruz gibi siyasi alet olarak kullanmak da yanlıştır. Bu olayı anlamak için bu soruyu kendimize soralım. AIDS cinsel ilişkiyle geçen bir hastalıktır. Cinsel ilişkiyi yaşayan sadece Afrika'lular mı? Neden en çok ve en yaygın Afrika'da? Peki bu yaygınlık Avrupa'da nasıl önleniyor da, Afrikalı liderler yapamadı?

Yolsuzluk
Sahra altı Afrika'da yoksullar gelir elde etmek için küçük işletmelerde yer almaktadırlar. Ne yazık ki, çabaları genellikle yolsuzluk uygulamaları ile zayıf düşmektedir. Yetkisiz ithalat vergileri, güçsüz, çaresiz ve izole edilmiş gibi zorluklarla karşı karşıya kaldıklarından kazanç elde etmek için mücadeleye veriyorlar. Sahra altı Afrika'daki yoksulluğa mücadele ve gelişmede büyük bir sorun yolsuzluk olmuştur. Yolsuzlukla ilgili önde gelen küresel bir gözlemci olan Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün belirttiği üzere, dünyanın en yoksul ülkelerinden 6'sının Sahra altı Afrika'da olduğunu belirtti. Ayrıca, 2002 yılında Afrika Birliği tarafından yapılan bir araştırma, yolsuzluğun kıtanın yılda kabaca 150 milyar dolara mal olduğunu belirtiyor. Gana, Tanzanya ve Ruanda gibi Afrika'daki bazı ülkeler yolsuzlukla mücadele konusunda bazı ilerleme kaydetti. Bununla birlikte, hala yönetimin iyileştirilmesi ve yolsuzluğun ortadan kaldırılması için gösterilen çabaların eksikliği yoksulluğu sona erdirmeye mücadelesine yardımcı olmuyor. Af-

rika'daki en iyi niyetli yolsuzlukları ortadan kaldıran çözüm yolları başarısız oluyor, çünkü kök nedenlerin çoğu iyi anlaşılıyor. Bağımsızlık Sonrası Afrika Ülkeleri, sömürgeci ve ırkçı hükümetlerden çok bozuk kurumlar, kanunlar ve değerler miras kaldı. Bunları daha iyi değerlendirmek yerine, Afrika'daki iktidar partileri ve liderleri, bu derinden tehlikeye giren yönetim sistemlerini kurdu. Çoğu Afrika kolonisinde, sömürge seçkinler, kamu ve özel sektörde en iyi işleri yapmakla birlikte siyasal, ekonomik ve sivil güç merkezileştirdi ve sadece diğer kolonilere eğitim verdi. Kolonide, geleneksel olarak yolsuzluklara (yargı, polis, güvenlik hizmetleri ve kanunlar) karşı gözlemci olarak hizmet etmesi gereken kurumlar seçici bir biçimde seçmenlere hizmet ettiler. Bu kurumlar, daha güçlü bir şekilde sömürgeci yöneticilere veya valilere boyun eğiyorlardı.

Çoğu durumda emperyalist pazara ihracat yapmak için üreten sömürge özel sektörü genellikle lisanslar, sözleşmeler ve sübvansiyonlar için sömürge yönetimine derinden bağımlıydı ve nadiren sömürge hükümetini sorumlu tutuyordu. Afrika bağımsızlık hareketleri genellikle bir liderin ve onun siyasi, etnik veya bölgesel hi-zipçileri tarafından yoğun bir şekilde merkezileştirilir veya başknaşır. Bu hareketlerin egemen yapısal yapısı, sömürge hükümetinin benzer merkezi bir siyasi kültürüne kusursuz bir biçimde uyum sağlayabilecekleri anlamına geliyor. Bağımsızlıktan sonra, çoğu Afrika ülkesinin yerli toplulukları nispeten yoksul, vasıfsız ve özel sektörde önemli bir yere sahip değildi. Bağımsızlık hareketlerinin çok az sayıda taban kadrosu, mücadelenin dışında profesyonel meslek yaşamıştı. Mücadeleden sonra iş verilmelidir. Bu durum yolsuzluktan fayda sağlıyor.

Aynı hizip, etnik grup ya da bölgenin üyelerine iş vermek, hak temelli randevuları pencereden attığı anlamına gelir. Sömürgecilik ve apartheid mirasını - kesinlikle bize rağmen - suçlamak yolsuzluğa karşı davranmamak için kolay bir cevap haline geldi. Bu değişmesi gerekir ve değişmesi için de zorunda kalacak. İbrahim Muhammed Abdella / Etiyopya Uludağ Üniversitesi / TIP Fakültesi

Avrupalı Sömürgecilerin Afrika'da Bıraktığı Olumsuz Etkiler

Batılı sömürgeciler Afrika'ya gelmeden önce Afrika halkı, kendi özgürlüğü ile yaşayan ve bağımsız devletlere sahip olan bir kıtayıdır. Afrika'nın doğusundan batısına kadar insanlar barış içinde şekilde yaşıyorlardı. Kimsenin kimseden şikâyeti yok iken, sömürgeciler kıtaya geldikten sonra insanların arasında fitne sokarak iç çatışmayı körükledi. Afrika'nın paylaşımında anlaşamayan Batılılar, 1884'de Berlin'de gerçekleşen Berlin Kongresi'nde Afrika'nın paylaşımını yaptılar. Batılı sömürgeciler Afrika'da yaptıkları soykırımları bugün unutturmaya çalışıyorlar. Almanların Namibia'da, Nama ve Herero kabilelerine yönelik soykırımı, Fransızların Cezayir'deki soykırımı ve İngilizlerin Somali'deki katliamlarını tarihten tamamen silinmeye çalışılıyor.

Batı Sömürgeciler Afrika'da devam edecek bir sömürge sistemi kurduktan sonra söz de bağımsızlık dedikleri özgürlüğü (!) Afrika'ya vererek, 1960'tan sonra Afrika'dan fiilen ayrıldılar. Hiç şüphe yok ki, her ülkede kendileri için çalışacak adamları ayarladıktan sonra bağımsızlık adını verdikleri projeyi uygulamaya başladılar. Bugün Afrika'daki ülkelerinin bazı yöneticileri, sömürgecilerin iktidar verdiği küçük bir elit gruptur. Ülkeleri bu gruplar üzerinden kontrol eden emperyalist ülkeler, sömürgeciliğin etkisinin hala devam ettiğini gösteriyor. Onlar içerisinden eğer ülkeyi kurdurmak isteyen birileri çıkarsa Çad, Fildişi Sahilleri ve Mali'de olduğu gibi muhalif cephe ve terör örgütleri var ediyorlar. Sonra da Fransa'nın Mali'de yaptığı gibi ülkeyi kurtarmak adına daha fazla ordu gönderiyorlar. Afrika'da bazı siyasetçiler, 1960'tan günümüze kadar, zaman ve şahıslar değişse de, ülkelerinde halen yöneticilik yapıyorlar.

Bugün Afrika'da, en çok İngiliz ve Fransızların uzun vadeli olarak yaptıkları planlar yüzünden savaşlar oluyor. Fransa ve İngilizlerin kendi çıkarları için çizdikleri sınırlar, bugüne kadar savaşlara neden oluyor ve halkları olumsuz yönde etkiliyor. Sınırları çizirken yerel halkın hassasiyetine dikkat etmeyen batılılar rastgele şekilde çizdiler. (Arbitrary Boundaries). Yeni sınırları çizdikten sonra ortaya çıkan devletler, gelecekte güçlü olmasın diye kabileleri bilinçli bir şekilde bölmüşlerdir. Bu durum yıllarca devam eden savaşlara neden oldu. Bugün sadece Kongo havzasında

6 ülke ortaya çıkarmıştır ortaya. Bir kabile veya bir etnik grup bir ülkede hâkim olmasın diye kabileleri parçalayarak bir kısmını bir ülkeye değer bir kısmını da başka ülke sınırları içinde olacak şekilde kabilelerin veya etnik grupların yaşadığı bölgenin ortasına sınır çizerek kabileleri iki ülke veya üç ayrı ülkede yaşıyorlar. Bugün Doğu Afrika'da Afar kabilesi üç ayrı ülkede yaşarken aynı şekilde Batı Afrika'da Hausa kabilesi farklı ülkelerde yaşıyorlar. Aynı şekilde Doğu Afrika'daki Somalilerin hepsi Müslüman oldukları ve Afrika'nın boynuzunda yaşayan tek etnik grup olduğu için birleşerek güçlü bir devlet olmasını engellemek için diye dört ayrı ülkeye yayılmışlardır. İngilizlerin, Somalilerin Hint Okyanusu ve Bab'l-Mendebe kontrol etmemeleri için yaptıkları kirli planlar bugüne halen Somalileri etkiliyor. Bugün Afrika ülkeleri arasında, Mısır ve Sudan, Nijerya ve Kamerun, Somali ve Etiyopya başta olmak üzere, 15 Afrika ülkesinde sınır anlaşmazlığı var. Bu sınır anlaşmazlıkları Avrupa Sömürgecilerin bıraktığı olumsuz etkilerin en büyüklerinden biridir. Afrika 20. yüzyılda Batılı sömürgecilerin yaptıkları zulmün altında yaşıyordu, 21. yüzyılda ise Batılıların planladığı zulüm altında yaşıyor. Afrika halkı, sömürgeciliğin etkisi ile yeni bir dil konuşuyorlar. Bazı bölgelerde Afrikalıların dinleri ve komşuları Avrupalılar gelince değişti ve yeni dinleri ve yeni komşuları oldu. Afrika'nın zengin dilleri ve edebiyatı varken, bugün çoğu ülkelerde ya Fransızca ya da İngilizce konuşuluyor. Bazıları bu dillerin kabilelerin ortak dili haline geldiğini söylese bile, yukarıda söylediğim gibi Batılılar kendi dillerimizi değil de, ortak dile ihtiyaç duymamız için ülkelerin demografik yapısını değiştirdiler ve çok etnikli yaptılar. Yani bir etnik grup ya da bir kabile sadece eskisi gibi kendi ülkesinde olsaydı zaten, kendi dillerini kullanırlardı. Bunun olmaması için her ülkenin sınırlarını farklı dilleri konuşan kabilelerin yaşayacakları şekilde koydular. Bugün Afrikalı gençlerin üzerine düşen en büyük işlerden biri Afrika'nın zengin yerel dillerini yazı haline getirmektir.

Afrika'da en büyük dinler İslam ve Hıristiyanlık olsa da farklı yerel dinler de vardır. Avrupalıların yerel dinleri nasıl değiştirdiklerini anlatan eski Kenya Cumhurbaşkanı Jomo Kenyatta şöyle der: "Avrupalı Hıristiyan Misyonerler buralara gelirken, Afrikalıların

toprağı vardı, Misyonerlerin ise kutsal kitapları vardı. Bize gözlerimizi kapatarak nasıl ibadet edileceğini öğrettiler. Gözlerimizi açınca, elimizde kutsal kitap vardı, onların ellerinde ise toprağımız vardı." Din bahanesi ile gelen batıların asıl hedefi Afrika'nın zengin toprağıydı.

Asıl hedefleri, Afrika'nın yeraltı zenginlikleri olan batılılar sömürge döneminde, yeraltı zenginlikleri ile ilgili araştırma yaptılar, bugün sadece kendi şirketleri ile bu zenginlikleri çıkarıp Paris ve Londra'ya gönderiyorlar. Kongo'nun elmas ve altınları bugün Londra'da satışta sunuluyor. Dünyanın en çok uranyum sahibi olan Nijer, kendi halkının iradesi olmadan Fransızlar tarafından çıkarılıyor ve Nijer halkının hakkı Fransa halkına veriliyor. Bugün hala Fransız sömürgeci olan ülkeler, hala ekonomi ve ticari yönlerden Fransızlara bağlı. Ayrıca Fransız firmalar ürettikleri malları Afrika'ya ihraç ediyorlar. Afrikalı ülkelerin siyasi, ekonomi ve sanayi yönlerinden bağımsız olabilmeleri için özgürce düşünebilen ve özgürce kararını verebilen Afrikalı gençler lazım.

Batılı sömürgecilerin diğer olumsuz etkisi ise devlet okullarının çoğunda yerel dillerde değil de sömürgecilerin dillerinde eğitim verilmesidir. Eğitim kalitesinde oldukça düşük olduğu ve okuyan sayısının çok az olduğu Afrika'yı kurtarabilmek için yerel halka, yerel

Abdisalan Elmi / Somali
Uludağ Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

dillerde kaliteli eğitim vermemiz gerekiyor. Afrika'nın sosyal, siyasi ve iktisadi yönden etkileyen sömürgeciler, Afrika'nın zenginliğini çalarak Avrupa'da ve dünyada en güzel şekilde yaşıyorlar. Afrika geçmişte Mansa Kanka Musa gibi dünyanın gelmiş geçmiş en zengin insanının yaşadığı kıtadır. Geçmişte Afrika zengindi, halkı da zengindi, ama bugün Afrika dünyanın en zengini iken insanların çoğu fakirdir. Bu da batılardan aldığımız ağır sömürge mirasıdır.

Abdisalan Elmi / Somali
Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde "İslam'ın Kısa Tarihi" "Tarihi öğrenmeyenler, onu tekrar yaşamak zorunda kalırlar" George Santayana

Satranç mı Tesadüf mü?

Asya'da Pakistan'ın Hindistan'dan, Avrupa'da Avusturya'nın Macaristan'dan, Kosova'nın Sırbistan'dan ayrılması ve Afrika'da Sudanın kuzey ve güney diye ikiye bölünmesi tesadüf mü? Berlin konferansında Afrika'nın pasta gibi bölünmesinden sonra 2. Leopold'un Kongo'yu kendine saklaması tesadüf mü? Peki ya Afrika ülkelerinin çoğunun ilk tanıştıkları din İslam olmasına rağmen Müslüman nüfusunun bugün az olması bir tesadüfle izah edilebilir mi?

Tarihin tozlu sayfalarını karıştırmaya ne dersiniz?

Bugün sizinle beraber Kongo'nun geçmişine gideceğiz. Daha açıklayıcı olmak gerekirse hepimizi bir araya getiren tek hak din olan İslam'dan bahsedeceğim. İslam'dan ziyade Müslümanlardan bahsedeceğim.

Demokratik Kongo Cumhuriyetinde İslam'ın en yoğun olduğu yer doğu bölgesidir. 1482 yılında Kongo'daki Bantu kabileleri ile temasa geçen Portekizlilerden 500 sene evvel Araplar bu bölgede ticari faaliyetlerini sürdürüyorlardı. İslam dini ile de bu şekilde tanışmış oldu Kongo halkı...

19. Yy'e kadar İslamın öğretilerine ve Araplardan birçok kalıntıya rastlanırdı. Sömürge faaliyetlerinin çoğalmasi ile birlikte, Kisangani bölgesinde

olduğu gibi ormanın ortasında inşa edilmiş bazı camiler hariç İslam'ın izlerine rastlamak imkânsız denecek kadar zordu.

İngiliz kâşif Henry Morton Stanley, Belçika kralı 2. Leopold tarafından Afrika'nın ormanlarında kaybolduğu iddia edilen David Livingstone'u aramak üzere görevlendirildi ve Kasım 1874 tarihinde 359 kişiden oluşan bir heyet ile ormanın içinde uzun bir yolculuğa çıkmak üzere Hint okyanusunun Zanzibar kıyısına yanaştı.

Birçok beldeyi ve büyük ormanları aşarak Udjidi'ye (Tanzanya'nın batısında bir bölge) ulaşana kadar yürüdü. Oradan Kongo'ya geçti ve Luabala Nehri'nin (Kongo'nun kuzey doğusunda yer alan bir akarsu) civarlarındaki Nyangwe'ye (Kongonun doğusunda, Maniema Bölgesi) ulaştı. Kongo'ya ulaştığında, doğu bölgesinde çok sayıda Arap'la karşılaştı ve bu vesile ile aynı zamanda oradaki halkın Müslüman olduğunu ve bölgenin doğal kaynaklarını fark etti.

Tabi oradaki halkın Müslüman oluşu ve Arapların refahı gözüne batmadı değil. Ne kadar imrenmiş olsa da fark ettirmeden oradan ayrılıp yoluna devam etti.

Ağustos 1877 yılında Atlas Okyanusu'na ulaştı. Bu yolculuğu esnasında adamlarından çok büyük kayıplar yaşadı neredeyse sayı yarıya imiş-

ti. 1878 Ocak ayında 2. Leopold'a rapor vermek üzere Avrupa'ya geri döndü ve oradaki Araplardan da bahsetti.

Bu görüşmeden sonra Avrupalılar, İslam'ın etkisine son vermek ve bu topraklarda rahat hüküm sürdürebilmek için Kongolulara siyasi ve ekonomik tehditler savurarak köle alış-verişindeki ortakları olan Arapları, Demokratik Kongo'nun her köşesinden kovma kararını aldılar.

1880 yılında 2. Leopold'un emri altında Belçikalılar araştırma ve casusluk için Kongo'ya tekrar döndüler ve bu araştırma 5 yıl sürdü. Şubat 1885'te Berlin konferansında Demokratik Kongo Cumhuriyeti 2. Leopold'un özel mülkiyeti olarak kabul edildi.

İngiltere, Belçika, Fransa, Portekiz ve Almanya gibi bazı batı ülkeleri alınan bu karar üzerine savaş gemilerini gönderdiler. Afrika topraklarında Avrupa ile Arapların arasında gerçekleşen bu savaş Mayıs 1892 ile Eylül 1894 yılları arasında geçti.

Savaşın sonunda mağlup olan Araplar, Kongo bölgesinden çekildiler. Kongo'yu adeta özel mülkiyeti haline getiren 2. Leopold sömürge döneminden daha fazla işkence ve cinayet işlemeye başladı. Sonra da misyonerlik faaliyetlerine yoğunlaştı. İslam'ın etkisini azaltmaya hatta

Abdülkerim Kasongo / Kongo
Uludağ Üniversitesi
İlahiyat Enstitüsü

yok etmeye yönelik çalışmalar başlatıldı.

Cami inşa etme yasağını getirdiler, eski camileri yıktılar, medreseler kapatıldı ve İslami Eğitime yasaklar getirildi. Medrese yerine batıların okullarına gönderme mecburiyeti getirildi. Bu şekilde Müslümanlarının nüfusunu azaltmaya çalıştılar. Bu kısım sanırım size de yabancı gelmiyordur.

Günümüzde Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin yaklaşık 85 milyon nüfusuna sahiptir ve sadece yüzde 10'u Müslüman. Bu yalnızca bir tesadüf müdür?

Abdülkerim Kasongo
Demokratik Kongo Cumhuriyeti
Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

AFRİKA'DA ERKEN DÖNEM İSLAM ŞEHİRLERİ'NİN İLK ÖRNEĞİ; UNUTULMUŞ ŞEHİR ZEİLA

Zeilila (Saylac, Zaila / Zayla) resmi olarak Somali'nin kuzey sahillerindeki Awdal bölgesinin (resmi olarak Salel'in başkenti) idaresi altındadır. Tarihi bir liman kenti olan Zeila, Cibuti sınırına yaklaşık 25 km uzaklıktadır. Eski tarihi çağlara kadar giden Zeila, 1888'de İngiliz Somaliland'ın bir parçası haline gelen tarihi bir yerdir. Bu çağdan önce Zeila, üç asırdan fazla bir süre Osmanlı İmparatorluğunun egemenliğinin altında kaldı.

9. yüzyılın sonunda, Zeila'nın Al-Yakuuti'nin kayıtlarında bahsettiği Arap şehirleri ile ortaya çıkmış ve daha sonra diğer tarihçiler bunun hakkında çok şey yazmışlardır. Şehir, coğrafi konumu nedeniyle Arapların siyasi ve ekonomik merkezlerinden biri haline geldi.

Ekonomik açıdan, Habeşistanlı tüccarların Arap Yarımadası ve doğu bölgeleri arasında ana limanlarından biriydi. Zeila'daki Somalililer, Habeşistan'ın iç bölgelerinden deri, et, zambak, süt, yağ ve devekuşu tüyleri, köle ve fildişi ticareti yapıp, ihraç etmişlerdir. Ayrıca tarihi giysiler, demir, silahlar, Çin malları ve çanak-çömlek ithal ettiler (Lewis, 1981).

Ekonomiden ayrı olarak, Lewis'inanlatığına göre, Adal'ın Müslüman Emirliği'nin (İfat Eyaletinin) merkezi olması nedeniyle Zeila'nın hanedan şehri ve siyasi açıdan önemli bir yer olduğu da bilinmektedir. Limanın bağlı bulunduğu kasaba, Arap tarihçilerin kaydettiğine göre, Arap, Somalili ve Danakil'den (Afar) oluşuyormuş. Tarihçiler, bu bölgede Arap, Somali ve Afar'ı birleştiren Zeila kültürünün ve lehçesinin ne zaman oluştuğunu kimsenin bilmediğini savunuyorlar. Limana yerleşen Hintli ve Fars gibi diğer küçük gruplarında varlığı biliniyor.

1081 A.H'de (1670-71 A.D) ShanabilaSeyyidler, Zeila'nın Kadısıydı ve kasabanın kontrolünü 138 yıl boyunca elinde tutmuştu. 13. yüzyılda Zeila, Arap kökenli olduğunu iddia eden Walashma hanedanı tarafından yönetildi ve 14. yüzyılda Zeila, kutsal savaş yeri haline geldi. Çünkü Müslümanlar Hristiyan Habeşistanlılarla mücadele edip kasabanın kontrolünü ele geçirdi. Yine de, Habeşistan kralları onu ele geçirdi ve Zeila'daki Müslüman toprakları Hristiyanların eline tekrar düştü.

Sokaklar çöple doldurulmuş, camiler yok edilip ve kiliseye dönüştürülmüş ve kırsalda yaşayan Habeşistanlılar dağlardan inip şehre geri gelmişlerdir. 1400'lü yılların Zeila prensi olan Saad El Din, Şehzade II. Hatze tarafından kenti kuşatıldığında, halkını düşmanlarının elinde bırakıp kaçmış; oğulları Sabr el Din, Ali, Mansur ve Camal El Din Arabistan'a kaçtı ve Yemen kralı tarafından mülteciler olarak kabul edildi.

Walashma hanedanları Yemen'de bir süre kaldıktan sonra geri döndüler ve Walashma Hanedanı'nın ismini Adal hanedanı olarak değiştirdiler. (Richard Burton, 1924)

Yaklaşık yüz yıllık savaşın ardından Adal, kendi karizmatik lideri Ahmed İbrahim AL-GAZİ'yi (1306-43) buldu ve hemen güçlü ordu kurup Zeila'yı Habeşistanlı Hristiyanlardan kurtardı. Böylece kent yeniden yeniden el değiştirmiş oldu. (Lewis, 1981).

İbn Battuta, El Buldanah adlı kitabında Afrika'ya yaptığı seyahat sırasında Zeila kasabasının şöyle bahseder: "Sonra Aden'den denize açıldım ve dört gün sonra Zeila kentine vardım. Burası, Şafii mezhebine bağlı olan Sudan halkı (Siyahi) ve Berberiler'in yerleşim alanıdır. Ülkeleri iki ayda gezilebilir. İlk bölüm Zayla, ikinci bölüm ise Makdashu olarak adlandırılır. Bununla birlikte, burada yaşayanların en fazlası, Rafıza tarikatına mensup olanlardan oluşur. Onların yiyecekleri çoğunlukla deve eti ve balıklardır. Bunun yanı sıra Zeila'nın havası, kokusu ve bazı ara sokaklar, sokakta kesilen balığın ve develerin pisliğinin kanının kokusundan da aşırı derecede hissedilir."

Osmanlı Devleti 1500'lü yıllarında Yemen'deki krallıkları yenilgiye uğratmış, bundan dolayı Yemen'de yaşayan tüm Hintli tüccarlar ortaklarıyla Adel'e göçmüşlerse de, Osmanlılar bu zengin krallığı büyük bir fırsat olarak görüp Zeila'nın mülkiyetini de eline almışlardı. Burada büyük Kamu Defterdarlığı inşa etmişlerdir.

Osmanlılar Zeila'da uzun süre hüküm sürmüşler ve burası daha sonra büyük bir ticari merkezi olmuştur. Zeila her gün köle ticareti, altın ve diğer değerli ticari eşyaların alışverişi yapılan rakip liman haline geldi. Ancak Lopes-Suares'in emri altındaki bir grup Portekizli silahlı, Temmuz 1516'da Zayla'yı işgal etmişlerdir. Fakat bu işgal uzun sürmedi ve tekrar yerlerine geri döndüler (Richard, 1924)

1888'de Osmanlı İmparatorluğu ve Britanya, imparatorluk sınırlarını belirleyen bir anlaşmaya vardı. Zeila, Somaliland'ın bir parçası olarak İngiliz himayesinin altına girdi. Ancak İngiltere, şehri geliştirmek için herhangi bir caba sarf etmedi.

Buna mukabil Fransa Cibuti'de tren yolları, karayolları ve diğer altyapılarla birlikte bazı çalışmalara imza atmıştır. Zeila'da, Osmanlı İmparatorluğu ve diğer eski hanedanlardan kalan camiler, devlet merkezleri ve diğer güzel yapılar gibi güçlü tarihi binalar vardı. Bir gün Zeila'yı ziyaret ederseniz, savaşlar nedeniyle yok olmaya yüz tutsa da en azından bu tarihi binaların temellerinin çoğunu görebilirsiniz.

Öte yandan İslam Zeila'ya, Sahra Altı Afrika'da yayılmadan çok öncelerde erken dönemde gelmişti. Bunun kanıtı çift mihraplı (çift kibleli) Camii'nin varlığıdır. Bu caminin bir kiblesi Mekke yönünde, diğer bir tanesi ise Kudüs yönündedir. Zeila'da yaşayan ilk Müslümanların Kudüs'e doğru namaza durdukları ileri sürülüyor.

Bazı tarihçiler, Hz. Peygamberimizin ailesine mensup olan bazı aileler 7. yüzyılın ortalarında Aksum'a giderken Zeila'dan geçtiklerini iddia etmektedirler. İki Mihraplı (Qiblatayn) camiye ek olarak Zeila, eski Somalili tarih bilimcisi Şeyh İbrahim Saylıcının mezarı da bu bölgede bulunmaktadır. Şeyh Saylıcın'nın, Afrika Boynuzunda İslam'ı yaymaya gelen ilk şeyh olduğuna değiniliyor. (Sado, 2015)

Zeila'daQiblatayn ve diğer eski Zeila topluluğundaki halef hanedanlarını, kahramanların eski mezarlıkları gibi Zeila'da birçok tarihi yerler mevcuttur. Ancak maalesef çoğu yıkılıp gözlerden kaybolmuş geriye sadece kalıntıları kalmıştır. Zeila'nın kayıtlarında çift kibleli Cami ve mezarlıklar hariç günümüzde eseri kalmayan başka tarihi yerler de mevcuttur.

SadoMire'nin, Afrika Arkeoloji incelemesinde zikrettiğine göre "Somaliland arkeolojisinin haritası: din, sanat, tiyatro, tarih, şehircilik, ticaret ve imparatorluk şeklinde özetlenmektedir. 2015 yılında Qiblatayn Camii, herhangi bir koruma veya bilimsel rapor olmadan temelinin kazılması nedeniyle çok fazla yıkıma maruz kaldı.

Mart 2016'da İbrahim KhadarZeila'yı ziyaretine dair yazdığı raporda şunları bahseder: "Zeila'daki değerli ticari eşyaların alışverişi hakkında bir araştırma yapan bir grup araştırmacıdan biriydim. 3 günlük turda tamamen kaybolmuş olan Qiblatayn Camii gibi birçok tarihi yeri gözlemedim. Bu binaların sadece temelleri kalmış. Zeila'da yaşayan bazıları kişilerle Qiblatayn ve diğer binalar hakkında konuştum.

Bazı yabancıların siteleri kazdıklarını ve yağmaladığını ve tüm sitelerin yabancı arkeologlar tarafından yok edildiğini söylediler. Ancak ülkedeki iç savaşların bu tarihsel kentlerin yıkılmasında büyük bir payı olduğunu göz ardı edemeyiz. Bazı eski tarihçiler, kahramanlar, valiler ve dini adamları kasabadaki mezarlıkta gömülmüştür, ancak çoğu tahrip edilmiştir ve mezarlıklarını tanımlayabilecek kimse yoktur.

Zeilan'ın kurucusu Şeyh İbrahim Saylıcın'nın Mezarlığı hariç... Aynı zamanda Zeila'da Osmanlı İmparatorluğuna ait muhteşem süslü eski binaların kalıntıları da görülebilmektedir. Osmanlı mimarisine ve dönemine

Mohamed Isse / Somali
Uludağ Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

ait olan binalar, zamanında ne kadar güçlü ve güzel olduklarını üzerinde inşa edilen ve günümüze kadar kalan güçlü temel taş kalıntılarında hissedebilirsiniz".

Hükümet ve diğer Dünya mirası alanlarıyla ilgilenen uluslararası kuruluşlar, Zeila tarihi kentinin kademeli olarak ortadan kaybolduğu göz ardı etmektedir. Zeila ortadan kaybolup yeni Zeila haline gelirse, bin yıllık veya daha fazla geçmiş bir şey olmayacak ve yeni nesil kendi benzersiz tarihleri hakkında hiçbir şey bilmeyecektir.

Gelecekte bu tarihi kentleri hükümet, halk ya da diğer uluslararası kuruluşlar tarafından onarılması ve restore edilmesi zaruri bir hal olarak görülmelidir. Eğer hükümet Zeila'nın tarihi kentlerinin korunmasını sürdürürse turizm ve tarihi miras alanı haline gelecektir. Turizm, ekonomik olarak ulusların iç ve dış gelişmelerini yönettiği gelir kaynaklarından biridir.

Zeyila'daQiblatayn (İki Yönlü Cami) ve özel korunmaya muhtaç diğer önemli yerleşimler gibi tarihi yerler var. Bu şehirler, Zeila'nın Doğu Afrika'da kurulan en eski şehirlerden biri olduğunu kesindir. Zulüm sebebiyle Habeşistan'a hicret eden Müslümanların ilk ayak bastıkları yer Zeila'dır.

Bu vesile ile İslam Zeila birçok erken tarihlerde yayılmıştır. Tarihçilerden birçoğu, Zeila'nınAdel ve İfat hanedanlarının merkezi olduğuna dikkat çeker. Bu eski tarihin yanı sıra, burası tarihi bir miras merkezidir.

Zeila'da İslam'ın somut izleri ancak arkeolojik olarak geri çekilip korunabiliyor. Tarihi yapıların ve diğer mirasların temelleri, uluslararası ve ulusal fiziksel ve kültürel miras yağmacılarından korunmak için daha iyidir.

By: İbrahimKhadarSaed makalesinden çeviren, AbdiselamElmi / Somali /Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Öğrencisi LLB, CND MA CPA, Researcher

NIJERYA'DA İSLAM'IN GELİŞİMİNDE ÖNDER BİR ŞAHSİYET: ŞEYH OSMAN DAN FODİO

Şeyh UsmanİbnFodio ya da Şeyh UsmanDanfodio (1754-1817) 15 Aralık 1754 yılında MarattanınGobir şehrinde doğmuştur. Sokoto Hilafetini kuran kişidir. Çocukluk yıllarından itibaren dini eğitim alan Şeyh, bir âlim, yazar olarak bugünkü Kuzey Nijerya'da Hausa devletinin kurucusu olan kişidir. Maliki hukuk okulunun öğretmenidir ve aynı zamanda Kadiriyye tasavvufuna mensuptur. Dan Fodio 1774 yılında o bölgede bulunan bütün köyleri ve kasabaları bir vaiz olarak, dini tebliğ maksadıyla dolaştı. O dönemde Müslümanların lideri olarak seçilmiştir. Bir âlim

olarak tebliğ devam ederek toplum içinde meşhur biri haline gelmiştir. Onun bir diğer özelliği de yazdığı şiirler ve tasavvufi hikâyeler kaleme almasıdır. Ancak o dönemde Hausa kabilelerinin yöneticileri "pagan" ritüelleriniİslamla karıştırmakta ve İslam'ı iyi bilmemektedirler. Bu yüzden UsmanDanfodio hükümdarlara eleştiriler yöneltmiştir.

Dan Fodio, 1802'de Hausa yöneticileri onu öldürmeye teşebbüs ettikten sonra takipçileriyle beraber Gobir şehrinin terk edip orada bulunan Degel şehrine yerleşmiş ve 10 sene

kadar orada yaşayıp bütün cihat hazırlıkları yaptıktan sonra Hausa hükümdarlarına karşı bir cihada girişmiştir. 1804 yılında Yunfa Dan Nafata isimli olan komutan UsmanDanfodio ile savaşmak için askerlerini göndermiştir. Dan Fodio, Gobir hükümdarlarına karşı cihat çağrısı yapmıştır. Bu savaş 1808 yılına kadar devam etmiştir. Başta Gobir şehri olmak üzere Kano, Sokoto ve diğer Hausa şehirlerini fethetmiştir. Danfodio, 1811'de cihad hareketinden ayrılıp muallimliğe ve tebliğ faaliyetlerine devam etmiştir. Ancak orduları 1815 yılına kadar fetih hareketlerini

sürdürdüler. Bu fetih hareketlerinde başta Gombir şehri olmakla beraber Kuzey Nijerya, Çad, Nijer, Kuzey Kamerun ile birlikte Senegal'e kadar birçok bölge fethetmişler. Tarihte ilk kez bütün Hausa şehir devletleri bir yöneticinin yönetiminde altında oldu. Dan Fodio, Sokoto'ya sermaye aktardı ve SokotoHilafeti'ni (Sokoto İmparatorluğu) ilan etti. Usman Dan Fodio bütün bu yoğun fetih hareketlerinden sonra Nijerya'nın Batı Bölgesini oğlu Abdullah'a ve doğusunu oğlu Muhammed Bello'ya bırakmıştır.

1837 yılında Bello'nun egemenliğinin sona ermesiyle, Sokoto Hilafeti, yaklaşık 20 milyon kişilik nüfusuyla, Batı Afrika tarihinin en büyük imparatoru olmuştu. Hayatına bir âlim ve tebliğci olarak başlayan Şey Osman Dan Fodio, sonunda güçlü imparatorluğun lideri oldu. 20 Nisan 1817'de Sokoto şehrinde vefat etti. Şey Osman Dan Fodio Nijerya'da, bugün dahi vefat yıldönümlerinde düzenli olarak anılmaktadır.

AdamuInusa / Nijerya
Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Avrupa Birliği-Afrika Birliği (UE-UA) Zirvesi

Batı Afrika'nın güçlü ekonomilerinden biri olan Fildişi Sahili'nde, 29-30 Kasım 2017 tarihleri arasında düzenlenen Avrupa Birliği-Afrika Birliği zirvesi Avrupalı ve Afrikalı devlet adamları ve uluslararası diplomatik kurumların önemli kişilerini bir araya getirdi. Böylece, 5.si gerçekleştirilen zirveye 83'ü Cumhurbaşkanı olmakla birlikte, toplam 5302 siyasetçi ve diplomatlar katıldı. Zirveye Avrupa Birliği Komisyon Başkanı Donald Tusk, Afrika Birliğinin Komisyon Başkanı Moussa Faki-Mahamat ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Antonio Guterres'de katıldılar. Afrika'dan 27 ve Avrupa'dan 28 toplam 55 ülke bu zirveye katılmıştır. Ana teması, "Sürdürülebilir Bir Kalkınma İçin Gençliğe Yatırım Yapmak" olan bu zirvede gençleri temel alan bir ekonomi perspektifi, güvenlik ve barış ortamının oluşturulması, bölgesel hareketlilik ve göç meseleleri, yönetimde işbirliği platformu gibi alt başlıklar da

yer alıyordu.

Zirvenin hedefi bahsedilen başlıklardan kendini belli eder. Biliyoruz ki dünyada şu anda genç nüfusu %60'a yakın olan tek kıta Afrika kıtasıdır. Bunun yanında da kendi ekonomisinde genç nüfusunun gücünden en az yararlanan kıta da Afrika kıtasıdır. Batısından doğusuna, kuzeyinden güneyine kadar, su kaynakları ve yeraltı zenginlikleri olan ama güçlü bir siyasi iradenin yokluğu ve bazı teknik ya da stratejik eksikliklerden dolayı sahip olduğu avantajlardan en az faydalanan kıta da Afrika kıtasıdır. Afrika günlük bir savaş için ne silah ne de basit bir tüfek üretmiyor iken orada yaşanan savaş ve terör saldırıların kimin lehine olduğunu sormak yerinde olan bir sorudur. Afrikalı devlet adamları kendilerinden hariç, başında buldukları halkın ne barışını ne de güvenini sağlamaya muktedir değildir. İkinci

Dünya savaşından sonra yenedünya düzeni kurulurken Afrika Kıtası tamamen seyirci kalmıştı. Bağımsızlık mücadeleleri farklı ve çeşitli cepheler üzerinden yürütülmüştür. Afrika'da meşhur bir atasözü vardır: "Yalnız hareket edersen hızlı gidersen ama birlikte hareket edersek uzak bir yere gideriz". Emperyalist ve sömürgeci devletler birlikte yürürken zayıf olan Afrika devletleri yalnız yürümeyi tercih etmiştir. Bugün de durum değişmedi ve hatta farklı bir boyuta taşınmış ve hız kazanmış konumdadır. Zira herhangi bir doğal zenginliğe sahip olmayan biri gelip te senin yeraltı zenginliklerine "el koyup" buna dayanıp güçlü olup ve siz sahip olduğunuz zenginliklere rağmen aynı yerdeyseniz bunun nedeninin daha net bir açıklaması yoktur. İstilacı güçlere karşı kafa tutmaya çalışıldı ama cehalet ve ihanet bu onurlu mücadeleyi boşa çıkardı.

Avrupa Birliğinin Komisyon Başkanı, Donald Tusk, bir basın toplantısı esnasında zirve ile ilgili şu sözleri dile getirdi: "Bildiğiniz gibi, dünya çapında Afrika'nın en büyük yatırımcısı, Afrika'ya en çok kalkınma ve insani yardım yapan, Afrika'nın barış ve güvenliğini sağlayan en önemli ortağı ve en yakın komşusu Avrupa Birliğidir."

Zirve de Avrupa Birliğinin Afrika'ya yapacağı yatırım planı devlet adamlarına sunulmuştur. Bu plana göre 2020'ye kadar AB'nin Afrika'ya yapacağı yatırımların 44 milyar Avro (€) olacağı öngörülmektedir. Bununla Afrika'dan Avrupa'ya göç etmeye kalcak gençlere iş imkânı sağlamayı umulmaktadır. Eğitim alanında ise üniversite düzeyinde öğrenci değişim programı (ERASMUS+) konusunda ve Afrikalı göçmenler hakkında taraflar görüştüler. Avrupa-Afrika Birliğinin arasında zaman zaman düzenlenen

bu zirvenin asıl amacı, gelecekte kendisini daha net olarak belli edecektir. Bugün ancak, Avrupalı ve Afrikalı devlet adamları Afrika'nın kalkınması için ortak bir ajanda oluşturmak için birlikte hareket etmeye gayret içerisindedirler. Afrikalı ve Avrupalı liderlerin Afrika kıtasının geleceğiyle ilgili planlamalarında sağlam adımlar atarak gençliğe önemli bir yer vermeleri gerekmektedir.

Traore Taoufik Kassa / Togo
Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Kaynak:
<http://www.aps.sn/actualites/societe/article/le-5e-sommet-ua-ue-va-donner-une-nouvelle-impulsion-au-partenariat-entre-les-deux-institutions-ue>
<http://www.consilium.europa.eu/fr/meetings/international-summit/2017/11/29-30/>

GÜNEY AFRİKA DEVLET BAŞKANI GÖREVİNDEN İSTİFA ETTİ

Afrikalı Ulusal Kongrenin (ANC) liderleri olan Cumhurbaşkanı Jacob Zuma görevinden istifa etti.

2019 yılında devlet başkanlığı görevini tamamlayacak olan Jakop Zuma yolsuzluk iddialarıyla yüz yüze kaldığı için ve üzerindeki baskıların da son derecede arttığı bir dönemde için görevinden istifa etti.

Peki, devlet başkanı olan Jacop Zuma neden istifa etti? Jacop Zuma başkanlık süresinin başından itibaren yolsuzluk iddialarla baş başa kalmıştır. Onun döneminde ülkede işsizlik oranı %28'e yükselmisti. Son yıllarda Jacop Zuma'nın Hint doğumlu Gupta ailesiyle beraber ticaret bağlantıları çok güçlü olduğu halk tarafından iddia edilmiştir. Bu ilişki Güney Afrika'da "devleti ele geçirme" olarak algılandı. Ama bu iddiaları hem Zuma hem de Guptas ailesi reddettiler. Görev süresi yüksek işsizlik ve yavaş ekonomik büyüme ile anıldı, ancak buna rağmen Afrika Ulusal Kongresi'nde ve bölgesel olarak Güney Afrika'da saygı gören bir

kişi oldu. Sonuç olarak, ANC'deki pek çok kişi cumhurbaşkanlığından istifa etmesini istemişlerdir. Fakat buna rağmen Zuma Şubat 2018 kadar görevine devam etmiştir. 1999 yılında milyar dolarlık silah anlaşmasıyla ilgili olarak yolsuzlukla suçlandı, ama bu suçlamalar 2009 yılında cumhurbaşkanı makamına gelmeden önce ona atfedilmiştir. Aile üyesinden birine tecavüz suçusuyla suçlandı.

2016 yılında Nkandla'daki onun evini yenilemek için devlet parasını kullandı. Ama bu parayı sonradan devlete ödedi. Yine aynı sene içinde Apartheid ile mücadelede yer alması nedeniyle daha önce hapis hane aylarca yatmıştır. 2018 yılında ise Zuma bütün bu soruşturmaları sonradan kabul etmiştir.

Haberini Hazırlayan: Adamu Inisua
KAYNAK: THE SUN NEWSPAPER

Etiyopya Başbakanı HalimeriamDesalegn İstifasının Arkasında Neler Var?

Etiyopya Başbakanı HalimeriamDesalegn istifa dilekçesini verdi. Bu istifa ülkede büyük bir şaşkınlık uyandırdı. İstifa haberinin, uzun süre hapis hanesinde tutuklu bulunan, aralarında, gazeteciler, siyasetçiler, ünlü bazı şahıslar ve çoğu Oromo etnik grubundan olan kişilerin serbest bırakılmasından birkaç gün sonrasına denk gelmesi ilgi çekici bir unsur.

Etiyopya, son zamanlarda yüzlerce kişinin hayatını kaybettiği protestolarla karşı karşıya... Protestolar, Adisababa ve büyük kentlerde kendini gösteriyor. Polis ve özel kuvvetler bu protestolara engel olmak istese de protestoların şiddeti daha da yükseldi. İnsan hakları savunucuları, Etiyopya Hükümetinin protestoculara karşı aşırı güç kullandığını ve yüzlerce masum insanın polis tarafından öldürdüğünü ileri sürüyor. Durum böyle iken bir anda Halimeriam istifa haberi gündeme bomba gibi düştü. Peki, bu istifanın arkasında yatan sebep nedir?

İstifanın nedeni herkesin merak ettiği bir konu oldu. Bazı kaynaklar istifanın nedeninin 2015'te başlayan, ülkenin en büyük etnik grubu olan Oromo'ların ayaklanması ve daha sonra Amhara ve diğer etnik grupların da katılmış oldu-

ğu protestoların neticesi olduğunu ileri sürüyor. Protestolar, hükümetin Başkent Adisababa'yı genişletme kararı aldıktan sonra başladı. Oromolar, nüfus itibarı ile azınlık sayılan ve devleti yöneten Tigre kabilesinin, Oromo topraklarını almak istediğini ve hükümetin de bu politikayı desteklediğini iddia ediyor. 2015'ten bu yana devam eden protestolar, ülkenin istikrarını ve ekonomisini olumsuz yönde etkilemiştir. Bunun neticesinde 15 Şubat tarihinde ülkenin başbakanı istifa ettiğini duyurdu. İstifa dilekçesini verdikten sonra, kameraların karşısına çıkan Başbakan şöyle konuştu: "Ülkenin siyasi istikrarsızlık ve üst üste gelen krizleri var. Olaylar ve eylemler gittikçe büyümektedir. Masum insanların kanı döküldü, bazıları evlerinden göç etmek zorunda kaldılar. Ülkenin istikrarı için istifa kararı aldım."

Başbakan İstifasından Sonra Etiyopya'da Ne Bekleniyor?

Yukarıda bahsettiğimiz gibi, son yıllarda, Etiyopya'da bitmek bilmeyen gerginlik hüküm sürüyor. Oromo ve Amhara gibi etnik gruplar devlete ve daha doğrusu Tigre yönetimine karşı protestolara devam ediyordu. Protestocular, devletin, ülkenin azınlık grubu olan Tigre'nin elinde olduğunu ve her zaman onlar için çalıştığını söylüyorlar.

İktidar partisi ve devlette söz sahibi olan Tigre mensuplarının, protestoculara karşı baş edemedikleri açık ve net ortada. Bu yüzden ki Oromo ve Amhara gibi etnik gruplara karşı kullandıkları şiddet ve baskı yöntemini değiştirdiler ve farklı bir siyaset izlediler. Hükümet sert siyasetinin seyrini değiştirmek ve ortamı yumuşatmak için binlerce mahkûmun serbest bırakılmasına karar verdi. Diğer tarafta Somalili Ogaden halkının özgürlüğü için mücadele eden ONLF örgütü ile ateşkes anlaşması için Kenya'da toplantılar devam etmektedir. Bunun gibi çalışmaların, iktidardaki Tigre azınlık grubunun gücünü kaybetmemek için karşılarındaki muhalif gruplarla anlaşarak ortamı yumuşatma yoluna gittiklerini düşünenler de mevcut.

Son tahlilde, Başbakanın istifa kararının, yukarıda bahsettiğimiz barış çalışmalarının bir parçası olduğunu ifade etmek mümkündür. İstifa eden başbakanın yerine, Oromo kökenli bir başbakan gelebileceği söyleniyor. Eğer öyle olursa, bu durum Etiyopya için büyük bir başarı olur. Ülkede ki gerginlik ve devlete karşı eylemler biter. Çünkü hükümet karşıtı olan en büyük grup Oromo Etnik grubudur. Eğer yeni başbakan, geçmişte

Abdullah Muhammed Shoble
Uludağ Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

olduğu üzere, Tigre ya da Amhara gibi gruplardan olursa, Oromoların protestolara devam edeceğini öngörebiliriz.

Uluslararası arenada ise ABD'nin açıklamaları dikkat çekici: ABD, başbakanın istifa kararından büyük üzüntü duyduklarını aynı zamanda Etiyopya'daki siyasi gelişmelerin yakinen takip edildiğini ifade etti.

Abdullah Muhammed Shoble / Somali
Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Togo'da Neler Oluyor?

"Afrika Baharının" şu andaki duraklarından bir Togo Cumhuriyetidir. Togolular altı aydır ülke içinde ve yurt dışında sokaklara dökülüp mevcut Babadan oğula mekanizmasıyla cumhurbaşkanlığına yükselen FaureEssozimnaGnassingbe'nin iktidardan ayrılmasını istiyor. Protestolar 19 Ağustos 2017'de en önemli dönüm noktasına ulaştı. Önceki sayımızda belli ölçüde bahsetsek bile Togo'da şimdi siyasi bir kriz havası oluşturulduğunu dile getirmekte fayda var.

Hükümet üç milyona yakın protestocunun seslerini duymazlıktan gelip mevcut durumun devamı için direnmektedir. Yani protestoların başladığı günden bu yana, cumhurbaşkanı herhangi bir açıklama yapmamıştır. Çoğu Togolu için FaureGnassingbe'nin bu tavrı, kendilerini umursamadığı anlamına gelmektedir. Birkaç ay önce muhalefet partilerinin liderleri ile eski Afrika Birliği Başkanı Alfa Conde arasında, Paris'te, bir görüşme gerçekleşti. Görüşmeden beklenen

sonuç elde edilemedi. Halk yine protestolara devam etti. Togo krizine arabuluculuk yapma adına, Fildişi Sahili Cumhurbaşkanı AlassaneDramaneOuattara, Gana'nın yeni Cumhurbaşkanı NanaAddoDankwaAkufo-Addo, Benin Cumhurbaşkanı PatriceTalon, Nijerya Cumhurbaşkanı Muhammađu Buhari ve Gine'nin Cumhurbaşkanı Alfa Conde gibi devlet adamlarının da zaman zaman ortaya koydukları gayretleri de sonuç vermemiştir.

Togo'daki gelişmeleri diplomatik olarak takip etmekle görevlendirilen Gana'nın İçişleri Bakanı Albert Kan-Dapaah ve Gine'nin devlet adamı olan Tibou Kamara'nın arabulucu gayretiyle, 15 Şubat 2018 tarihinde Lome'de, Togo Hükümeti ve muhalefet partileri masaya oturdular. Muhalefet partileri hükümetle masaya oturmadan önce bazı ön hazırlıkların yerine getirilmesi gerektiğini dile getirdi. Yani muhalefet partileri, hükümetten siyasetle ilgili tutuklu olan bütün

vatandaşların serbest bırakılması, üzerinde yargı işlemleri olan bütün siyasi lider ve kişilerle ilgili bu işlemlerin hemen durdurulması ve hatta iptal edilmesi, masada anayasaya aykırı davranılmayacağı önkoşulların oluşturulması gibi taleplerini görüşme öncesi masaya taşıyacaklarını ifade ettiler.

Togo Hükümet sözcüsü ve de şu anda Çalışma Bakanı olan GilbertBawara bir basın toplantısında, "Masadaki görüşmelerin daha verimli bir atmosferde gerçekleştirilmesi için, muhalefetin öne koştuğu şartlarına riayet edilmeye ve belirlenen tarihte de gerçekleştirilmesi için devlet elinden geleni yapmaya hazırdır. Yaşanan bütün bu olumsuz gelişmeler ülkenin ekonomisi ve toplumsal uyumunu yeterince sarstı. Bundan sonra muhalefet partilerinin iyi niyetli olup olmadıkları ve inandırıcı olup olmadıklarını ispatlamaları kaldı. Nitekim hem hükümet hem de muhalefet tarafları halka karşı büyük sorumlu-

Traore Taoufiq Kassa / Togo
Uludağ Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

lukların altında girdiğimizi hatırlatmak isterim." şeklinde konuştu...

Haber Hazırlayan
TraoreTaoufiq Kassa / TOGO

Kenya'da Tartışmalı Seçimler, Ekonomiye Büyük Darbe Vurdu

Kenya'da son yıllarda tartışmalı seçimler kaçınılmaz oldu. Ülke sakin iken seçim zamanı gelince, krizler başlıyor. Seçimlerle beraber başlayan krizler ülke ekonomisini de etkileyerek ülkede karşılıklı neden oluyor. Kenya'da 2007 seçimlerinde yaşanan seçim tartışmalarında binlerce insan hayatını kaybetti. Farklı partileri destekleyen seçmenlerin, seçim sonucunu kabul etmemelerinden dolayı çok sayıda insan öldü. Kenya'da 2017'deki seçimlerin problemleri hala devam ediyor. 2017 Ağustos ayında gerçekleşen cumhurbaşkanlığı seçiminde, simdikî Cumhurbaşkanı UhuruKenyat ve Muhallif lideri RailaOdinga'nın yarıştı. UhuruKenyat'ın Jubile parti kazansa da, bu sonucu kabul etmeyen muhalifler, seçim sandıklarında adaletsizlik yapıldığını söyleyerek itiraz edip Yargıtay'a başvurudular. Seçimden sonra başlayan protestolarda ölüm ve yaralılar oldu. Aynı

şekilde protestolarda büyük bir ekonomik kayıp ortaya çıktı.

Seçim ile ilgili araştırmalar yapıldıktan sonra, Yargıtay'dan yeni seçime gidilmesi kararı çıktı. Planlandığı gibi geçen yılın Ekim ayında gerçekleşen ikinci seçim, muhaliflerin seçim komitesine güvenmedikleri ve seçim komitesinde değişiklik yapılmazsa seçimi katılmayacaklarını söylemelerinin gölgesinde gerçekleşti. Muhallifler bir önceki seçimde, seçim komitesinin yaptığı yolsuzluklar yüzünden seçimi kaybettiğini söyleyerek seçime katılmama kararı aldılar. Böylece tekrarlanan seçimde, diğer partiler katılmadıkları için, UhuruKenyatta 98% oy oranı ile tekrar Cumhurbaşkanı oldu.

Kenya'da hala seçim tartışmaları devam ediyor. RailaOdinga gerçekleşen seçimi Kabul

etmeyerek Kenya halkının Cumhurbaşkanı'nın kendisi olduğunu söylüyor. Hala devam eden bu tartışmalar ülkenin ekonomi durumunu zayıflatıyor. Geçen ay (Ocak 2018) Nairobi'de gerçekleşen büyük bir törende muhaliflerin adayı, RailaOdinga Kenya'nın Cumhurbaşkanı olduğunu ilan etti. Bu olaydan sonar, ülkede siyasi tartışmaları daha da artıracak bir kaç politikacı ülkeden sınırışı edildi. Kenya'da şimdi resmi cumhurbaşkanı ve halkın cumhurbaşkanı olduğunu iddia eden iki cumhurbaşkanı var. Şimdiye kadar devam eden tartışmalar ülkedeki yatırımların azalmasını neden oldu. Aynı şekilde bu siyasi kriz ekonomi açısından tüm ülkeyi etkilemektedir.

AbdisalanElmi / Somali
Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Afrika Ligi Şampiyonu: FAS

Fas'ta beşincisi düzenlenen Afrika Şampiyonlar Liginin bu seneki şampiyonu Fas oldu.

Fas, Nijerya'yı final maçında 4-0 yenerek ilk defa bu turnuvada şampiyon oldu. Maçın adamı olan ZakariaHadruf'un golleriyle ilk yarı 2-0 biten maçın ikinci yarısında El Karti ve turnuvanın en iyi oyuncusu olarak seçilen Ayoub El Kaabi'nin de golleriyle maç 4-0 sona erdi. Demokratik Kongo Cumhuriyeti, bu turnuvada 2009 ve 2016 yıllarında iki kez kazanmıştı.

Fas Teknik Direktörü JamalSellami karşılaşma sonrası şu açıklamaları yaptı: "Karşılamadan galip çıktık. Öncelikle gençleri bize sundukları bu zaferden dolayı tebrik ederim. Ben de bu zaferi, Fas halkına ve takımımıza desteği olan herkese hediye ediyorum. Oyuncular kendilerinden beklenen performansı gösterdiler. El Kaabi gibi oyuncularımız kendilerini bir daha belli ettiler. Ayrıca HerveRenard'a, bizlere ver-

diği desteği için şükranlarımı sunmak isterim. Bugün benden beklenen vazifeyi yerine getirdim ve Fas'ın futbolunu daha da uzun yerlere taşımaya her zaman hazırım."

Nijerya Teknik Direktörü Salisu Yusuf, "Maç düşük bir performansla giriş yaptık. Biraz çekingen davrandık sahada. Futbol böyledir. Finalet kadar yükselmekle iyi bir turnuva geçirdiğimizi söyleyebiliriz. Hedef kupa idi, ama maalesef olmadı". Şeklinde konuştu.

Kaynak:

<http://news.abamako.com/h/180298.html>
<http://www.cafonline.com/fr-fr/competitions/5theditionoftotalafricannationschampionship,morocco2018/News/NewsDetails?id=tYXI2pX9uh4CPsOdSvqQzg%3d%3d>

Nijer'in Geleneksel Güreşleri 39. Kez Düzenlendi

Çok kültürlü bir zenginliğe sahip olan Nijer'de birçok geleneksel spor olmasına karşılık, bütün etnik unsurların ortak sporu güreştir. Bu spor dalında 39 yıldır her yıl hükümetin desteğiyle 8 idari bölge arasında bir organizasyon düzenleniyor. Kazanan bölge o yılın şampiyonu olarak ilan edilmektedir.10 gün süren organizasyona devlet adamları ve Nijer'in her tarafından insanlar katılmaktadır. Kazanan kişiye altınla kaplanmış bir kılıç, bir at ve para ödülü verilmektedir. Kılıç kimdeyse o yılın şampiyonu sayılmaktadır ve mensup olduğu bölge için bir iftihar kaynağıdır.

Bu senedeki geleneksel güreş Zinder bölgesinde yapılmıştır.10 gün süren bu etkinlik 03 Ocak 2018 çarşamba gününde finali gerçekleştirilmiştir. Final müsabakası, Zinder bölgesine mensup olan Tassiou Sani ile Tahoua bölgesine mensup olan Yahaya Kaka arasında gerçekleşmiştir. 6 dakika 40 saniye süren bir mücadele sonucunda Tassiou Sani, Yahaya'yı sırtını yere getirerek şampiyon oldu. Bu durum uzun zamandır altın kılıcı alamayan

Zinder bölgesi için büyük bir gurur kaynağı oldu.

Final müsabakasına Nijer Başbakanı Birgi Raffini, Spor Bakanı KassouMoucar, bazı milletvekilleri ve birçok devlet adamı katıldı. Şampiyona 10 milyon CFA (yaklaşık 72.000TL) para ödülü verildi. İkinci olan Yahya'ya 5 milyon CFA (36.000TL) ödül verildi. Müsabakalarda yarışan diğer sporculara da değişen miktarlarda para ödülü verildi.

Haberi Hazırlayan: Muhammed ZakouBillou / Nijer Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

